



**ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»**

«ЕНЕРГОІНФОРМ-ИНФОРМЭНЕРГО» № 570
інформаційно-аналітичне дослідження стану паливно-
енергетичного комплексу України

**ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО
КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ-СЕРПЕНЬ 2019 РОКУ**

ТОР – 5 ПУБЛІКАЦІЙ (1-15 ВЕРЕСНЯ 2019)
ВИДАННЯ НТСЕУ
«ЕНЕРГОІНФОРМ-ИНФОРМЭНЕРГО»

- ♦ **Перші результати роботи нового ринку електроенергії**
- ♦ **Енергетична стратегія у час змін.
Вирішення енергетичних і екологічних проблем**
- ♦ **Нові призначення у сфері енергетики. Депутати**
- ♦ **Визначення пріоритетних проблем
розвитку атомної енергетики**
- ♦ **Додаткові цікаві новини і цифри.
Аналітичні прогнози і доленосні пропозиції**

КИЇВ -2019

ПРО ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ЗА СІЧЕНЬ-СЕРПЕНЬ 2019 РОКУ

*ГО «Науково-технічна спілка
енергетиків та електротехніків України»*

За січень-серпень 2019 року, за оперативними даними, обсяг виробництва електричної енергії електростанціями України, які входять до Об'єднаної енергетичної системи (ОЕС) України, у цілому склав 103051,8 млн кВт·г, що на 1234,0 млн кВт·г, або на 1,2% менше, ніж за 8 місяців 2018 року. При цьому, тепловими електростанціями генеруючих компаній вироблено 31065,826956,8 млн кВт·г, що на 27,8 млн кВт·г, або на 0,1% більше, ніж за 8 місяців 2018 р. Теплоелектроцентралями та когенераційними установками вироблено 7112,2 млн кВт·г, що на 80,4 млн кВт·г, або на 1,1% більше, ніж за відповідний період 2018 року. Атомними електростанціями вироблено 54542,3 млн кВт·г, що у порівнянні з відповідним періодом минулого року більше на 425,4 млн кВт·г, або на 0,8%. Гідроелектростанціями та гідроакумулюючими електростанціями за 8 місяців 2019 року вироблено 5705,8 млн кВт·г, що на 3692,2 млн кВт·г, або на 39,3% менше, ніж за 8 місяців 2018 р.

Виробіток ТЕС та ТЕЦ за 8 місяців 2019 року від загального по ОЕС склав 37,0%, виробіток електроенергії АЕС склав 52,9%, а виробіток ГЕС та ГАЕС – 5,5%. За 8 місяців 2018 р. частка виробітку ТЕС та ТЕЦ, АЕС, ГЕС та ГАЕС складала відповідно 36,5%, 51,9% і 9,0%.

Виробництво електроенергії блок-станціями за 8 місяців 2019 року склало 1115,0 млн кВт·г, що на 145,2 млн кВт·г, або на 15,0% більше, ніж за відповідний період минулого року.

Виробництво електроенергії альтернативними джерелами (ВЕС, СЕС, біомаса) за 8 місяців 2019 року склало 3510,7 кВт·г, що на 1779,4 млн кВт·г, або на 102,8% більше, ніж за відповідний період 2018 року.

За 8 місяців 2019 року тепловими та атомними електростанціями і районними котельнями Міненерговугілля відпущено 13815,4 тис. Гкал, що на 655,2 тис. Гкал або на 4,5% менше минулорічного показника за 8 місяців.

Динаміка і структура виробництва електроенергії по Україні

	8 місяців 2018 р.		8 місяців 2019 р.		+/- до 2018 р.	
	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	у % до заг. виробн.	млн кВт·г	%
Виробіток електроенергії – всього	104285,8	100,0	103051,8	100,0	-1234,0	-1,2
у тому числі:						
ТЕС та ТЕЦ, з них:	38069,8	36,5	38178,0	37,0	108,2	0,3
ТЕС ГК - всього	31038,0	29,8	31065,8	30,1	27,8	0,1
ТЕЦ та когенераційні установки	7031,8	6,7	7112,2	6,9	80,4	1,1
ГЕС та ГАЕС, з них:	9398,0	9,0	5705,8	5,5	-3692,2	-39,3
ГЕС	8372,4	8,0	4802,7	4,7	-3569,7	-42,6
ГАЕС	1025,6	1,0	903,1	0,9	-122,5	-11,9
АЕС. всього	54116,9	51,9	54542,3	52,9	425,4	0,8
Альтернативні джерела (ВЕС, СЕС, біомаса)	1731,3	1,7	3510,7	3,4	1779,4	102,8
Блок-станціями та інш. джерелами	969,8	0,9	1115,0	1,1	145,2	15,0

На початок 2019 року запаси палива на електростанціях склали: вугілля – 1474,7 тис. тонн, мазуту – 40,9 тис. тонн (на початок 2018 року відповідно 2061,5 тис. тонн та 133,9 тис. тонн).

Загальний обсяг вуглепостачання на теплоелектростанції протягом січня-серпня 2019 року склав 16343,1 тис. тонн, що на 398,4 тис. тонн менше, ніж за 8 місяців 2018 року. Від підприємств вугільної галузі України – 13251,1 тис. тонн, що на 2,2 тис. тонн більше, ніж за 8 місяців 2018 року. Витрати вугілля склали 16992,4 тис. тонн. Запас вугілля станом на 01.09.2019 р. – 825,4 тис. тонн.

Запаси вугілля на 01.09.2019 р. на складах підвідомчих Міненерговугілля підприємств становили 825,4 тис.тонн, що на 1062,6 тис.тонн менше, ніж у 2018 році (1888,0 тис. тонн) при номінальній місткості вугільних складів 5080 тис.тонн.

Топкового мазуту за 8 місяців 2019 р. спожито 26,8 тис. тонн, що на 93,4 тис. тонн менше, ніж за відповідний період 2018 р. Запас мазуту на 01.08.2019 р. на підвідомчих Міненерговугілля підприємствах склав 32,5 тис. тонн.

Використання природного газу на теплових електростанціях України за 8 місяців 2019 р. становило 2652,3 млн куб.м, що на 46,1 млн куб. м більше, ніж за цей період 2018 р. При цьому ТЕС енергогенеруючих компаній спожили 138,6 млн куб.м, що на 17,1 куб. м більше, ніж за 8 місяців 2018 р.

Станом на 05.09.2019 в українських підземних сховищах газу знаходилось 18,2 млрд куб. м природного газу, що на на 3,6 млрд куб. м або на 24,7% більше запасу газу порівняно з 05.09.2018 р. Відбір газу за 2019 рік склав 5,18 млрд куб. м.

За 8 місяців 2019 року спостерігається зменшення електроспоживання (брutto), яке склало 99624,6 млн кВт·г, що на 647,7 млн кВт·г, або на 0,6% менше, ніж за 8 місяців 2018 року. Споживання електроенергії (нетто) галузями національної економіки та населенням склало 80354,2 млн кВт·г, що на 189,9 млн кВт·г більше аналогічного показника 2018 року.

Динаміка і структура споживання електроенергії за 8 місяців 2019 р. (без урахування АР Крим та м. Севастополя)

Групи споживачів	Ел.споживання 2019 р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. млн кВт·г	+ / - до 2018 р. %	Питома вага, % 2018 р.	Питома вага, % 2019 р.
Споживання ел.ен. (брutto)	99624,6	-647,7	-0,6		
Споживання ел.ен. (нетто)	80354,2	-189,8	-0,2	100	100
у тому числі:					
1.Промисловість	34268,6	-247,5	-0,7	42,9	42,6
у тому числі:					
Паливна	2271,6	-75,9	-3,2	2,9	2,8
Металургійна	19626,7	-124,6	-0,6	24,5	24,4
Хімічна та нафтохімічна	2318,6	177,4	8,3	2,7	2,9
Машинобудівна	2490,6	-199,9	-7,4	3,3	3,1
Будів.матеріалів	1455,0	-25,8	-1,7	1,8	1,8
Харчова та переробна	2936,4	62,9	2,2	3,6	3,7
Інша	3169,7	-61,6	-1,9	4,0	3,9
2.Сільгоспспоживачі	2563,2	-16,6	-0,6	3,2	3,2
3.Транспорт	4400,2	-174,5	-3,8	5,7	5,5
4.Будівництво	647,1	19,3	3,1	0,8	0,8
5.Ком.-побутові споживачі	10180,1	-43,9	-0,4	12,7	12,7
6.Інші непромисл. споживачі	4925,5	441,2	9,8	5,6	6,1
7.Населення	23369,5	-167,7	-0,7	29,2	29,1

Зменшення електроспоживання (нетто) відбулося, переважно, за рахунок зменшення обсягу споживання електричної енергії паливною промисловістю (на 3,2%), транспортом (на 3,8%) та комунально-побутовими споживачами (на 9,8%) та населенням (на 0,7%).

Видобуток вугілля. За 8 місяців 2019 року вугледобувними підприємствами України видобуто **20,29 млн тонн** вугілля, що на 1774,2 тис. тонн (або на 8,0%) менше порівняно із січнем-серпнем 2018 р. В цілому видобуток енергетичного вугілля склав **16,3 млн тонн**, він зменшився на 1637,3 тис. тонн (або на 9,1%), коксівного – склав **3,93 млн тонн**, що менше на 136,9 тис. тонн (або на 3,4%).

Упродовж січня-серпня 2019 року вугледобувними підприємствами, що підпорядковані Міненерговугілля України, видобуто **2,3 млн тонн**, що на 435,2 тис. тонн (або на 14,4%) менше, ніж за цей період 2018 року. Видобуток енергетичного вугілля зменшився на 683,6 тис. тонн (або на 27,3%) порівняно з відповідним періодом 2018 року і коксівного збільшився на 148,4 тис. тонн (або на 79,5%), а видобуток відповідно склав **1,82 та 0,56 млн тонн**.

Видобуток нафти та газу. З початку 2019 року в Україні видобуто **1,323 млн тонн** нафти з газовим конденсатом і **13,9 млрд куб. м.** газу. У минулому році, відповідно, ці показники становили – 1,096 млн тонн нафти з газовим конденсатом та 13,8 млрд куб. м газу. Підприємства НАК "Нафтогаз України" видобули за січень-серпень 2019 року **1,323 млн тонн** нафти з конденсатом (у 2018 році – 1,096 млн тонн) і **10,9 млрд куб. м** газу (у 2018 р. – 10,8 млрд куб. м).

Інші підприємства за 8 місяців 2019 року видобули **0,082 тис. т** нафти з газовим конденсатом (у 2018 році 0,065 тис. т) і **3,0 млрд куб. м** газу (у 2018 році – 3,0 млрд куб. м).

Поставка та переробка нафти. У січні-серпні 2019 р. на Дрогобицький нафтопереробний завод (НПЗ) та Шебелинський газопереробний завод (ГПЗ) поставлено **524,2 тис. тонн нафтової сировини** українських родовищ (нафта з газовим конденсатом). Обсяг переробки газового конденсату з нафтою Шебелинським ГПЗ у січні-серпні 2019 р. склав **345,1 тис. тонн**, що на 9,8% більше обсягу переробки за 8 місяців 2018 р.

У січні-серпні 2019 р. не здійснювали роботу з переробки нафтової сировини - Лисичанський, Одеський, Дрогобицький та Надвірнянський нафтопереробні підприємства. Загальні потужності з первинної переробки газового конденсату з нафтою на Шебелинському ГПЗ у січні-серпні 2019 р. було завантажено на 50,1% (у 2018 році на 46,2%).

Транспортування нафти. У січні-серпні 2019 р. обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів зменшився порівняно з 2018 р. на 504,8 тис. тонн (або на 5,0%) і склав **9497,6 тис. тонн**. При цьому транзитом до країн Західної Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) про-транспортовано **8022,3 тис. тонн**, що на 7,7% (або на 669,3 тис. т) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – **1475,3 тис. тонн**, що на 12,5% (або на 164,5 тис. т) більше у порівнянні з відповідним періодом 2018 р.

За січень-серпень 2019 року транзитні обсяги перекачки у загальному обсязі складають **84,0%**, а на нафтопереробні підприємства України – **16,0%**.

**АНАЛІЗ СПЛАТИ ЗА СПОЖИТУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ
ЗА СІЧЕНЬ-СЕРПЕНЬ 2019 РОКУ
(оперативні дані)**

ФОРМА РОЗПОДІЛ (про надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії)	Обсяги розподілу електричної енергії тис. кВт·год	Нараховано за послуги розподілу електроенергії тис. грн	Надходження коштів з оплати послуг за розподіл електроенергії Всього	
			тис. грн	%
Разом	74 512 783,8	36 304 506,7	39 058 290,1	107,6
ПАТ «Вінницяобленерго»	1 932 092,1	1 396 895,2	1 280 685,6	91,7
ПрАТ «Волиньобленерго»	1 031 688,6	770 522,9	779 846,1	101,2
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	11 591 170,0	3 002 712,6	3 950 256,3	131,6
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	1 986 489,2	1 566 125,2	1 879 062,1	120,0
АТ «Житомиробленерго»	1 538 472,0	1 221 454,3	1 307 286,5	107,0
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	1 184 729,4	1 136 795,5	1 125 847,2	99,0
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	5 278 321,7	1 703 972,2	1 664 181,5	97,7
АТ «Прикарпаттяобленерго»	1 551 161,7	1 125 817,4	1 176 110,2	104,5
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	6 201 089,3	1 630 225,4	2 403 637,2	147,4
ПрАТ «Київобленерго»	3 891 455,8	2 347 571,5	2 599 324,6	110,7
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	1 247 965,0	1 023 700,0	1 078 733,0	105,4
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	797 749,3	865 965,6	854 871,4	98,7
ПрАТ «Львівобленерго»	2 733 989,0	1 937 010,6	2 003 028,0	103,4
АТ «Миколаївобленерго»	1 733 164,4	1 028 160,0	1 080 923,6	105,1
АТ «Одесаобленерго»	3 816 942,7	2 626 478,9	2 606 013,6	99,2
ПАТ «Полтаваобленерго»	3 328 410,2	1 381 459,6	1 732 625,7	125,4
ПрАТ «Рівнеобленерго»	1 395 163,4	851 792,3	865 988,6	101,7
ПАТ «Сумиобленерго»	1 294 686,0	989 488,5	1 015 167,9	102,6
ВАТ «Тернопільобленерго»	843 120,9	789 908,7	822 910,4	104,2
АТ «Харківобленерго»	3 984 910,2	2 280 816,7	2 282 593,8	100,1
АТ «Херсонобленерго»	1 638 350,6	1 137 841,1	1 160 295,4	102,0
АТ «Хмельницькобленерго»	1 402 237,8	1 105 986,7	1 041 626,1	94,2
ПАТ «Черкасиобленерго»	1 921 099,4	1 027 759,8	1 013 862,1	98,6
АТ «Чернівціобленерго»	870 722,0	678 923,6	701 729,4	103,4
ПАТ «Чернігівобленерго»	1 122 115,9	946 057,6	919 694,1	97,2
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	301 231,7	58 007,8	47 850,0	82,5
ДП «Регіональні електричні мережі»	873 698,0	224 467,9	147 637,7	65,8
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	4 276 820,7	193 003,3	214 864,8	111,3
ПрАТ «ПЕЕМ «Центральна енергетична компанія»	476 617,5	252 519,0	308 861,2	122,3
ДПЕМ ПрАТ «Атомсервіс»	481 319,4	30 347,0	30 669,0	101,1
ПП «Гарант Енерго М»	0,0	0,0	0,0	
АТ «Укрзалізниця»	3 766 349,0	959 619,9	950 510,5	99,1
КП «Міські електричні мережі»	19 450,6	13 099,9	11 596,4	88,5

Електропостачальники (Універсальна послуга)	Відпущено енергії за звітний період тис. грн	Оплачено за спожиту енергію за звітний період Всього	
		тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
Разом	54 367 887	51 127 037	94,0
ТОВ «Енера Вінниця»	1 743 553	1 618 922	92,9
ТОВ «Волиньелектрозбут»	1 191 173	1 097 983	92,2
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	4 819 310	4 828 399	100,2
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	2 254 568	2 081 813	92,3
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	1 470 258	1 395 932	94,9

ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	1 756 165	1 721 379	98,0
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	2 703 622	2 479 395	91,7
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	1 498 118	1 378 017	92,0
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	4 988 972	4 945 744	99,1
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	4 031 322	3 625 625	89,9
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	1 235 797	1 149 284	93,0
ТОВ «Енера Схід»	806 695	767 893	95,2
ТОВ «Львівенергозбут»	3 052 313	2 801 561	91,8
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	1 502 698	1 381 874	92,0
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	4 488 248	4 101 382	91,4
ТОВ «Полтаваенергозбут»	1 825 386	1 921 052	105,2
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	1 314 007	1 183 529	90,1
ТОВ «Енера Суми»	1 236 389	1 150 378	93,0
ТОВ «Тернопільелектропостач»	1 114 868	1 014 298	91,0
ПрАТ «Харківенергозбут»	3 529 967	3 291 770	93,3
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	2 432 136	2 218 537	91,2
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	1 533 362	1 386 479	90,4
ТОВ «Черкасиенергозбут»	1 465 579	1 358 851	92,7
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	1 153 472	1 126 457	97,7
ТОВ «Енера Чернігів»	1 219 909	1 100 487	90,2

Постачальник «останньої надії»	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період	
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
ДПЗД «Укрінтеренерго»	2 885 736	1 530 756	53,0

Електропостачальники (Вільні ціни)	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період	
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	% від вартості відпущеної енергії
Разом	27 394 342	28 769 992	105,0
ТОВ «Енера Вінниця»	708 958	676 413	95,4
ТОВ «Волиньелектрозбут»	316 318	304 028	96,1
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	4 364 610	4 912 522	112,6
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	1 926 473	1 888 338	98,0
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	673 529	700 639	104,0
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	323 228	352 726	109,1
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	657 666	712 465	108,3
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	796 873	767 434	96,3
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	5 877 497	6 561 734	111,6
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Енера Схід»	630 781	676 144	107,2
ТОВ «Львівенергозбут»	2 109 651	2 105 051	99,8

ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	785 125	751 607	95,7
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Полтаваенергозбут»	1 756 806	1 858 995	105,8
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана		
ТОВ «Енера Суми»	1 041 081	1 023 741	98,3
ТОВ «Тернопільелектропостач»	497 746	487 824	98,0
ПрАТ «Харківенергозбут»	1 925 513	1 997 695	103,7
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	634 597	612 823	96,6
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	605 025	585 410	96,8
ТОВ «Черкасиенергозбут»	728 253	725 805	99,7
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	386 128	417 182	108,0
ТОВ «Енера Чернігів»	569 529	554 400	97,3
ДПЗД «Укрінтеренерго»	78 956	97 017	122,9

Оператори систем розподілу Про оплату боргованості споживачів за спожити до 01.01.2019 електроенергію	Борг за спожити енергію станом на 01.01.2019	Оплата за спожити до 01.01.2019 електроенергію	Борг за спожити електроенергію станом на 01.09.2019
		Всього	
	тис. грн	тис. грн	тис. грн
Всього по Україні:	33 107 433,3	5 059 790,1	28 116 760,0
ПАТ «Вінницяобленерго»	255 102,0	180 285,0	77 442,0
ПрАТ «Волиньобленерго»	140 419,0	125 005,0	14 261,0
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	655 829,1	-109 719,9	767 688,6
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	946 400,0	228 214,0	734 504,0
АТ «Житомиробленерго»	161 395,0	125 148,0	33 237,0
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	148 912,0	119 730,0	24 568,0
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	2 080 834,0	393 848,0	1 684 600,0
АТ «Прикарпаттяобленерго»	225 418,0	212 012,0	13 406,0
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	271 461,0	-35 743,5	278 654,9
ПрАТ «Київобленерго»	540 854,0	419 263,2	121 590,8
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	152 902,0	125 910,0	26 992,0
ПАТ ДТЕК «Крименерго»	506 048,2	0,0	506 048,2
ВАТ «Луганськобленерго»	851 586,6	0,0	851 586,6
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	2 051 086,0	78 540,0	1 971 565,0
ПрАТ «Львівобленерго»	356 448,0	333 045,0	19 999,0
АТ «Миколаївобленерго»	212 302,0	123 686,0	88 470,0
АТ «Одесаобленерго»	612 429,0	467 258,1	145 170,9
ПАТ «Полтаваобленерго»	280 223,0	135 372,0	144 851,0
ПрАТ «Рівнеобленерго»	130 327,0	114 138,0	15 844,0
ПАТ ЕК «Севастопольенерго»	65 224,0	0,0	65 224,0
ПАТ «Сумиобленерго»	436 655,0	141 923,0	294 667,0
ВАТ «Тернопільобленерго»	118 844,0	99 194,0	21 844,0
АТ «Харківобленерго»	2 583 486,0	621 325,0	1 920 725,0
АТ «Херсонобленерго»	299 818,0	192 657,0	103 858,0
АТ «Хмельницькобленерго»	148 155,0	124 788,0	23 367,0
ПАТ «Черкасиобленерго»	2 035 222,0	335 373,0	1 700 679,0
АТ «Чернівціобленерго»	275 787,0	224 937,0	157 593,0
ПАТ «Чернігівобленерго»	171 955,0	137 192,0	26 886,0
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	2 313 967,0	37 311,0	2 312 158,0
ДП «Регіональні електричні мережі»	13 698 650,7	9 174,3	13 689 511,1
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	379 693,7	99 924,8	279 768,9

Довідка про перерахування коштів за електричну енергію виробникам та іншим учасникам ОРЕ за січень-червень 2019 р. Всього сплата по виробникам та НЕК склала **100,63 млрд грн** при товарній продукції **104,23 млрд грн**, або **96,5%**.

За 6 місяців 2019 року, за фактичними даними, сплачено НАЕК “Енергоатом” – 102,3% (28477,0 млн грн), “Центренерго” – 91,5% (7894,1 млн грн), “Дніпроенерго” – 94,6% (8315,4 млн грн), “Донбасенерго” – 96,1% (3019,8 млн грн), “Західенерго” – 92,0% (14007,4 млн грн), “Східенерго” – 93,3% (7756,4 млн грн), Харківська ТЕЦ-5 – 119,8% (1236,9 млн грн), Київтеплоенерго КП – 98,6% (2998,7 млн грн), ПрАТ “Укргідроенерго” – 101,6% (3550,0 млн грн), Закарпаттяобленерго ГЕС – 964,4 тис. грн, Нижньодністровська ГЕС – 53,5 тис. грн, **інші електростанції** – 94,4% (19808,0 млн грн), у тому числі: теплоелектроцентралі – 102,3% (7447,3 млн грн), **виробники альтернативної е/е** – 90,2% (12269,2 млн грн), Укргазвидобування – 96,0% (52736,6 тис. грн), **НЕК «Укренерго»** - 95,1% (3574,0 млн грн) від товарного відпуску енергії.

Всього виробникам е/е та НЕК плата склала 100,63 млрд грн при товарній продукції 104,2 млрд грн або 96,5%.

Газопостачання, споживання та транзит природного газу. Ресурси природного газу в Україні за січень-серпень 2019 року склали **88,8 млрд куб. м** (за відповідний період 2018 року – 86,4 млрд куб.м).

За зовнішньоекономічними контрактами до України надійшло **69,2 млрд куб. м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 69,2 млрд куб.м).

Споживачі України за цей період 2019 року використали **19,1 млрд куб.м** природного газу (за відповідний період 2018 року – 20,8 млрд куб.м).

Запаси газу в ПСГ на 01.09.2019 становлять **18,2 млрд куб. м**, що на 3,61 млрд куб. м більше ніж у відповідний період минулого року.

Відбір природного газу з ПСГ за цей період склав **5,18 млрд куб.м** (за відповідний період 2018 року – 7,26 млрд куб.м).

За січень-серпень 2019 року, за оперативними даними, протранспортовано через територію України (транзит) природного газу всього **59,55 млрд куб.м**, що на 1,34 млрд куб.м (або на 2,3%) більше ніж за відповідний період 2018 року.

Імпорт газу за січень-серпень 2019 року склав **9600,0 млн куб. м**.

Розвиток галузей ПЕК та технічний стан підприємств

Підприємствами галузей ПЕК, що належить до сфери управління Міненерговугілля України, за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **9352,7 млн грн** капітальних вкладень за січень-липень 2019 року, що в порівнянні з відповідним періодом минулого року на 4,9% менше. В енергетиці освоєно **9317,6 млн грн** капітальних вкладень.

Продовжуються роботи з будівництва Дністровської ГАЕС, реконструкції енергоблоків ТЕС, каскаду Дніпровських ГЕС, будівництва магістральних електромереж для видачі потужності блоків атомних електростанцій.

За січень-липень 2019 року в електроенергетичній галузі введено в дію основних фондів – **817,7 млн грн**.

У вугільній галузі освоєно **35,1 млн грн** капітальних вкладень, що на 6,6 % менше порівняно з аналогічним показником 2018 року.

З Державного бюджету на січень-липень 2019 р. передбачено видатки за бюджетною програмою «Ліквідація вугледобувних та торфодобувних

підприємств» у сумі **177,1 млн грн.** Фактично з початку року, підприємствами, що знаходяться на стадії підготовки до ліквідації, а також з утримання водовідливних комплексів, спрямовано **105,1 млн грн.**

Підсумки роботи підприємств ядерної енергетики та атомної промисловості за липень та з початку 2019 року у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року

Атомні електростанції. У серпні 2019 року ДП «НАЕК «Енергоатом» вироблено **5837,4 млн кВт•г**, що на 1670,4 млн кВт•г менше порівняно з відповідним періодом 2018 року. Коефіцієнт використання встановленої потужності у серпні 2019 р. становив **56,6 %**, що на 16,2% менше показника минулого року.

Частка АЕС у виробництві електроенергії в Україні у січні-серпні 2019 р. становила 51,9%. До Енергоринку за 8 місяців 2019 р. відпущено 54542,3 млн кВт•г електроенергії, що на 425,4 млн кВт•г більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року.

У серпні 2019 року не відбулося жодного порушення у роботі АЕС. З початку 2019 року зафіксовано 9 порушень у роботі енергоблоків АЕС (на РАЕС-3 (4), на ЗАЕС №1, №6, №3, №5, ХАЕС №1). **Зазначені порушення не обліковуються за шкалою ІНЕС рівня 1.**

Паливна програма. У 2019 році заплановано здійснити: 15 поставок свіжого ядерного палива на енергоблоки українських АЕС, у тому числі 9 поставок – від АТ «ТВЕЛ» і 6 поставок – від компанії «Вестінгауз»; забезпечити 5 рейсів з вивезення відпрацьованого ядерного палива.

У серпні 2019 р. відбулося 2 поставки свіжого ядерного палива: 1 від АТ «ТВЕЛ» і 1 від компанії «Вестінгауз». Вивезень відпрацьованого ядерного палива не відбувалось.

З початку 2019 р. відбулось 8 поставок свіжого ядерного палива – 4 від «Вестінгауз» і 4 від АТ «ТВЕЛ» та 2 вивезення відпрацьованого ядерного палива.

Ремонтна кампанія.

Графіком ремонтів енергоблоків АЕС України у 2019 році заплановано виконати:

- закінчити 3 середні ремонти – ЗАЕС №3, 6; ХАЕС №1 та 1 кап. – РАЕС №1;
- виконати 6 середніх ремонтів – РАЕС №3, 4; ЗАЕС №4, 5; ЮУАЕС – №1, 3 та 4 капітальні ремонти – РАЕС №2; ЗАЕС №1, 2; ЮУАЕС №2;
- розпочати 3 середні ремонти – ЗАЕС №6; ХАЕС №2, 6; РАЕС №1; та 1 капітальний ремонт – ЗАЕС №3.

З початку 2019 року, станом на 09.09.2019 виконано:

- 8 планово-попереджувальних ремонти – СПР: на ЗАЕС №3, 6, 4, 2, на ЮУАЕС № 2; КПр: на РАЕС №1, №2, №3;
- 1 плановий поточний ремонт на ЮУАЕС №1;
- 5 позапланові поточні ремонти – РАЕС №3 (3) та ЗАЕС №1, 3.

Станом на 09.09.2019 виконуються:

- 4 середні ремонти – ХАЕС №1 (з 25.11.18 до 08.08.19), ЮУАЕС №1 (з 29.08.19 до 19.10.19), ЗАЕС №5 (з 03.06.19 до 27.09.19); РАЕС №4 (з 09.08.19 до 31.10.19);
- 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №2 (з 13.3.19 до 18.8.19), ЮУАЕС №3 (з 16.5.19 до 17.11.19).

Підприємства атомно-промислового комплексу, які перебувають у складі ДК «Ядерне паливо»

ДП «СхідГЗК». У серпні 2019 р. вироблено **83,9 тонн уранового оксидного концентрату на суму 177,5 млн грн.** У порівнянні з відповідним

періодом 2018 р. продукції вироблено на 7,8 тонн більше. З початку 2019р. вироблено 611,9 тонн УОК на суму 1473,1 млн грн, що на 134,3 тонн менше порівняно з показниками 2018 р. Заборгованість із заробітної плати станом на 09.09.19 на підприємстві відсутня.

ДП «Смоли». У серпні та з початку 2019 р. ДП «Смоли» не вироблялась основна продукція (іонообмінні смоли) у зв'язку з відсутністю сировини. Станом на 09.09.19 заборгованість із виплати заробітної плати становить 2263,4 тис. грн.

Ремонтна кампанія ТЕС, ТЕЦ і ГЕС, ГАЕС у 2019 році

Для забезпечення успішного проходження осінньо-зимового максимуму 2019-2020 рр. наказом Міністерства енергетики та теплоенергетики від 03.12.2018 № 611 «Про підготовку обладнання електростанцій і теплових мереж до надійної та ефективної роботи у 2019 році та в осінньо-зимовий період 2019/2020 року» передбачено:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтувати всіма видами ремонтів 57 (14010 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом 41 (10029 МВт) енергоблоків;
- середнім ремонтом 7 (1721 МВт) енергоблоків;
- капітальним ремонтом 9 (2160 МВт) енергоблоків.

На теплових електроцентралях виконати всіма видами ремонти 9 (1670 МВт) енергоблоків, 16 (3637 т/год) парових котлів та 8 (376,8 МВт) турбоагрегатів.

У теплових мережах виконати капітальний ремонт 7,52 км трубопроводів.

На гідроелектростанціях виконати капітальний ремонт і реконструкцію 29 (1254,88 МВт) гідроагрегатів.

Станом на 10.09.2019 відповідно до затвердженого графіку:

На теплових електростанціях енергогенеруючих компаній відремонтовано 33 (7319 МВт) енергоблоків, а саме:

- поточним ремонтом – 24 (5244 МВт) енергоблока;
- середнім ремонтом – 4 (890 МВт) енергоблока;
- капітальним ремонтом – 5 (1185 МВт) енергоблоків;

У ремонті перебувають 10 (2570 МВт) енергоблоків, а саме:

- в поточному ремонті – 5 (1170 МВт) енергоблоків;
- в середньому ремонті – 2 (1330 МВт) енергоблока;
- в капітальному ремонті – 3 (775 МВт) енергоблока.

З них в технічному переоснащенні (капітальний ремонт) в термін по 31.12.2019 енергоблок ст. № 1 Трипільської ТЕС та в технічному переоснащенні (середній ремонт) в термін по 30.09.2019 енергоблок ст. № 1 Криворізької ТЕС.

На теплових електроцентралях відремонтовано 6 (1070 МВт) енергоблоків, 11 (2120 т/год) парових котлів та 5 (2606 МВт) турбоагрегатів.

На гідроелектростанціях виконано реконструкцію та капітальний ремонт 13 (535,3 МВт) гідроагрегатів. В реконструкції і капітальному ремонті знаходяться 15 (797,08 МВт) гідроагрегатів.

На атомних електростанціях виконано:

- 8 планово-попереджувальних ремонтів – СПР: на ЗАЕС №3, 6, 4, 2, на ЮУАЕС № 2; КПр: на РАЕС №1, №2, №3;
- 1 плановий поточний ремонт на ЮУАЕС №1;
- 5 позапланові поточні ремонти – РАЕС №3 (3) та ЗАЕС №1, 3.

Станом на 09.09.2019 виконуються:

- 4 середні ремонти – ХАЕС №1 (з 25.11.18 до 08.08.19), ЮУАЕС №1 (з 29.08.19 до 19.10.19), ЗАЕС №5 (з 03.06.19 до 27.09.19); РАЕС №4 (з 09.08.19 до 31.10.19);
- 2 капітальні ремонти – ЗАЕС №2 (з 13.03.2019 до 18.08.2019), ЮУАЕС №3 (з 16.05.2019 до 17.11.2019).

Коефіцієнт використання встановленої потужності на блочному устаткуванні (енергоблоки потужністю 100, 150, 200, 250, 300 МВт) теплових електростанцій

Коефіцієнт використання встановленої потужності за два місяці 2019 року порівняно з аналогічним періодом минулого року **збільшився на 2,4%** та складає **39,4%**. Найвищий коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період мають блоки потужністю 250 МВт – 65,5 % (у 2018 році – 55,5 %). По блокам потужністю 150 МВт коефіцієнт використання встановленої потужності за звітний період – 51,1 % (у 2018 році – 50,7 %), по блокам потужністю 200 МВт – 43,1 % (у 2018 році – 40,6 %), по блокам потужністю 100 МВт – 42,8 % (у 2018 році – 32,8 %), по блокам потужністю 300 МВт – 24,0 % (у 2018 році – 22,9 %).

Збільшився коефіцієнт використання встановленої потужності по генкомпаніях: по ТОВ “ДТЕК Східенерго” на 5,5 %, по ПАТ “ДТЕК Дніпроенерго” на 5,4 %. А зменшився по ПАТ “ДТЕК Західенерго” на 0,9 %, ПАТ “Центренерго” на 1,3 %, по ПАТ “Донбасенерго” на 17,0 %.

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям, які звітують Міненерговугіллю

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по тепловим електростанціям генкомпаній України за 2 місяця 2019 р. складають **401,7 г/кВт·г**, що на **2,2 г/кВт·г** більше ніж за відповідний період 2018 р. (403,2 г/кВт·г).

Питомі витрати умовного палива на відпуск електроенергії по ТЕС України (ТЕС ГК та ТЕЦ) складають за два місяця 2019 р. **373,4 г/кВт·г**, що менше в порівнянні з відповідним періодом минулого року на **6,8 г/кВт·г**.

Середньомісячна заробітна плата. На січень-червень 2019 року розмір заробітної плати штатного працівника на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України, у розрізі галузей становить (01.07.2019):

- електроенергетика – 13678 грн (*збільшення до відповідного показника 2018 р. становить 27%*);
- атомно-промисловий комплекс – 23564 грн (*більше на 40,0%*);
- нафтогазовий комплекс – 10089 грн (*більше на 21% до показників держпідприємств нафтогазового комплексу, що належать до сфери управління Міненерговугілля*);
- вугільна галузь – 10971 грн (*більше на 15% для державних вугледобувних до обліку взято трудові показники вугледобувних підприємств, що розташовані на території, яка контролюється владою України*).

Заборгованість з виплати заробітної плати станом на 01.09.2019 року на підприємствах, що належать до сфери управління Міненерговугілля України і що розташовані на території, яка контролюється українською владою, становила **201,2 млн грн** і зменшилась у порівнянні з 01.09.2018 р. з початку року на **3,3 млн грн (або на 1,6%)**, у т.ч.:

- електроенергетична галузь – зменшилась на 8871,1 тис. грн, або на 36,1%;
- атомно-промисловий комплекс – збільшилась на 3823,2 тис. грн, або на 121,5%;

- вугільна галузь – збільшилась на 173637,8 тис. грн, або на 41,6%;
- нафтогазовий комплекс – збільшилась на 1456,9 тис. грн, або на 41,6%.

Інформація з підприємств, що розташовані на території, яка не контролюється українською владою, відсутня.

Технологічні втрати електроенергії в електричних мережах

За 6 місяців 2019 року **загальні технологічні витрати** електроенергії на її транспортування електричними мережами Міненерговугілля всіх класів напруг становили **8,2 млрд кВт·г** або **11,2 %** від загального відпуску електроенергії в мережу. У порівнянні із аналогічним періодом 2018 р. відбулося їх зменшення на **0,1 млрд кВт·г** або на 0,1 в.п. (8,3 млрд кВт·г або 11,3 % у минулому році).

Нормативна (технічна) складова технологічних витрат електроенергії по Міненерговугілля за січень-червень 2019 року склала **9,5 млрд кВт·г** або **13,0%** від загального відпуску електроенергії в мережу, у порівнянні з минулим роком зменшилась на **0,2 млрд кВт·г** або на 2,1% у порівнянні з минулим роком (9,7 млрд кВт·г або 13,4% у минулому році).

Понаднормативна (нетехнічна) складова технологічних витрат електроенергії за 6 місяців 2019 р. по Міненерговугілля склала **-1,3 млрд кВт·г** або -1,8 % від загального відпуску електроенергії в мережу (-1,4 млрд кВт·г або -1,9 % у 2018р.).

За рахунок виконання організаційно-технічних заходів зі зниження технологічних витрат електроенергії в електричних мережах 0,38-800 кВ Міненерговугілля за січень-червень 2019 р. заощаджено **86,5 млн кВт·г** електроенергії (**87,3 млн кВт·г** за відповідний період 2018 р.).

Експорт електроенергії, вугілля, нафтопродуктів

За 8 місяців 2019 року **експорт електроенергії становить 4032,8 млн кВт·г**, що на 1,5 млн кВт·г, або на 0,001% менше ніж за 8 місяців 2018 року, у тому числі в країни СНД (в Молдову) 404,8 млн кВт·г, в країни Східної Європи – 3138,1 млн кВт·г, експорт «Бурштинського острова» - 1027 млн кВт·г.

За січень-серпень 2019 р. територією України протранспортовано (транзитом) **59,55 млрд куб.м природного газу** (за цей період 2018р. – 58,21 млрд куб.м).

Станом на 01.09.2019 року в українських підземних сховищах знаходилось **18255,5 млн куб. м** природного газу, що на 3,6 млрд. куб. м або на 24,7% більше порівняно з показником на цей час 2018 року.

Протягом січня-серпня 2019 року обсяг транспортування нафти підприємствами магістральних нафтопроводів склав **9497,6 тис.тонн** і порівняно із аналогічним періодом 2018 р. зменшився на 504,8 тис. т (або на 5,0 %), а транзитом до країн Європи (Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі, Молдови) склав **8022,3 тис. т**, що на 669,3 тис. т (або на 7,7%) менше порівняно із аналогічним показником 2018 р., а для потреб України – більше на 164,7 тис. т (або на 12,5%) і склало **1475,3 тонн**.

За січень-липень 2019 року частка транзитного обсягу перекачки нафти в загальному обсязі нафтоперекачування становила 84,0%, а частка нафтоперекачування на нафтопереробні підприємства України відповідно – 16,0%.

♦ Перші результати роботи нового ринку електроенергії

Економічна правда, 26.08.2019

Підсумки першого місяця роботи нового ринку електроенергії

З 1 липня в Україні запрацював новий ринок електроенергії. Чи виявились готовими учасники ринку до змін?

Україна розпочала виконувати вимоги щодо імплементації Третього енергопакету ЄС, в рамках якого отримає 500 млн євро фінансування.

Енергетичний лікбез. Введення нового енергоринку передбачає ціноутворення на електричну енергію як товар.

Тарифи для промислового споживача тепер встановлюються, виходячи з попиту та пропозиції.

Нагадаємо, що **новий ринок електроенергії включає чотири складові:**

ринок двосторонніх договорів, де купується електроенергія за довгостроковими і двосторонніми контрактами, які безпосередньо укладають між собою виробники (генеруючі компанії) і споживачі електроенергії;

ринок "на добу наперед", на якому здійснюється купівля-продаж обсягів електроенергії з періодом покриття - наступна доба, на якому всі угоди узгоджуються з Оператором системи розподілу (далі - ОСР). Ці угоди проводяться за день до періоду покриття;

внутрішньодобовий ринок, де продають електроенергією протягом доби, після укладення всіх контрактів на ринку "на добу вперед";

балансуючий ринок, на якому постачальник електроенергії докуповує відсутні обсяги електроенергії для збалансування рівня виробництва та імпорту з рівнем споживання. Даний ринок також передбачає застосування механізму для регулювання небалансів (невиконання заявленого режиму генерації компанією-виробником).

Проблеми нового ринку очима постачальників. Перший місяць роботи нового ринку електроенергії виявив три основні проблеми, з якими зіткнулись як кінцеві споживачі, так і постачальники електроенергії.

Зростання ціни для кінцевого споживача. Перед запуском ринку скептики прогнозували підвищення ціни на 40-50%. Зростання дійсно відбулось, однак становило 20-30%.

Нагадаємо, для населення ціна на електроенергію не змінилась: НКРЕКП та уряд нормативно закріпили механізм постачання електричної енергії населенню за тарифами, що діяли раніше.

Чому ж зросла ціна для бізнесу? По-перше, з нового ринку вилучили такого гравця як НАЕК "Енергоатом". Атомна енергія в Україні - найдешевша.

Однак нова модель передбачає продаж промисловим підприємством лише 10% цього ресурсу (решта 90% йде на покриття енергетичних потреб населення). Тому сьогодні маємо дефіцит дешевої атомної електроенергії. Замість неї споживач змушений купувати дорожчу енергію теплової генерації.

По-друге, неочікувано високий тариф ОСР за передачу електричної енергії. Сьогодні він складає 31 коп за 1 кВт·год.

По-третє, у загальному енергобалансі збільшилася частка електроенергії з відновлюваних джерел енергії (далі - ВДЕ). ДП "Гарантований покупець" купує її за середньозваженою ціною в 4800 грн за 1 МВт·год, що втричі вища за ринкову.

Відповідно, якщо збільшується частка ВДЕ, зростає й кінцева ціна електроенергії.

"Гарантований покупець" відпускає в мережу 60-70% енергії постачальникам універсальних послуг для забезпечення потреб населення, а залишок — через ринок "на добу наперед" (далі - РДН), адже йому необхідно компенсувати збитки від продажу електроенергії населенню.

Причому "Гарантований покупець" виходить на РДН з ціною, яка вже наближена до максимальних обмежувальних цін, встановлених НКРЕКП (959,12 грн за 1 МВт·год у нічні години і 2048 грн. — вдень), що разом з цінами теплової генерації сприяє підвищенню цін.

Дефіцит електроенергії. Якщо ринок двосторонніх договорів стартував максимально ефективно та майже без складнощів, то на РДН та внутрішньодобовому ринку виникла проблема дефіциту електроенергії.

Причина наступна - більшість потужностей теплової генерації реалізується в сегменті двосторонніх договорів, що створює дефіцит пропозицій в інших сегментах ринку. Постачальники однією з можливих причин дефіциту називають небажання генеруючих компаній продавати електроенергію за низьким тарифом.

Зокрема, ТЕС не вигідно продавати електроенергію вночі, оскільки її вартість нижча за "денний" тариф більше ніж у 2 рази. Теплова генерація може вийти на ринок небалансів та продати цей же обсяг на 15% дорожче.

Ціна на небаланси. Відповідно до правил нового ринку ОСР має завантажувати до системи MMS (Market Management System) дані щодо укладених договорів за кожним постачальником.

На підставі цієї інформації визначається ціна, за якою електроенергія буде продаватись на ринку небалансів.

Як показали результати першого місяця роботи, ОРС не внесли повністю всі дані в систему. Тому в Укренерго не змогли визначити ціну для "небалансів".

Для постачальників, які працюють на ринку на добу наперед, ціну порахували на підставі операційних даних.

Станом на сьогодні до системи MMS завантажено всі дані. Після того як Укренерго розрахує ціну на небаланси відповідно до правил нового ринку, постачальники перерахують вартість раніше проданої електроенергії та проведуть коригування за розрахунками із кінцевими споживачами.

P.S.: Незважаючи на суттєві проблеми, які виникли в перший місяць роботи нового ринку електроенергії, на нашу думку, говорити про те, що реформа провалилась, в корені невірно.

Так, енергетична система виявилась не повністю готовою до викликів, який несе за собою ринок.

Проте, якщо продовжити роботу над вдосконаленням нормативної та технічної бази, забезпечити вільний доступ до ринку усіх учасників, зокрема НАЕК "Енергоатом", маємо шанси створити європейську модель енерго ринку.

<https://www.epravda.com.ua/projects/promarket-energo/2019/08/26/650840/>

УНІАН, Сьогодні, Українские Новости, 02.09.2019

Наша тверда позиція – зниження втручання держави в енергоринки, - міністр енергетики Оржель

На енергетичних ринках не має бути держави, така принципова позиція нового Кабінету міністрів. Про це на прес-конференції повідомив міністр енергетики та захисту навколишнього середовища **Олексій Оржель**, коментуючи питання ціноутворення на енергоресурси.

"Наша тверда позиція - якомога менше втручання держави в енергоринки, лібералізація економіки", - підкреслив міністр Олексій Оржель.

За його словами, втручання держави в ринки шкодить їх функціонуванню і веде до зниження обсягу інвестицій, тому необхідно максимально зменшити роль держави в роботі енергетичних ринків.

"Ми займаємо чітку позицію: у ефективних ринках не має бути держави. Держава лише створює умови для роботи ефективних ринків. Чим вищий рівень втручання держави в ринки, тим більше виникає диспропорцій. Йдеться і про зниження інвестицій, і про якісь політичні моменти", - зазначив міністр.

<https://ukranews.com/ua/news/651190-nasha-tverda-pozytsiya-znyzhennya-vtruchannya-derzhavy-v-energorynky-ministr-energetyky-orzhel>

ЕнергоВсесвіт, 12.09.2019

Юрій Саква: Ринок електроенергії. Касовий розрив, або слідами однієї наради

Слово «розрив» практично завжди асоціюється з непередбачуваним порушенням чогось та небезпекою чомусь.

Словосполучення «касовий розрив» в бізнес операціях має трохи інше усталене значення, але, якщо він перестає бути керованим, наслідки можуть масштабуватися аж до руйнацій всього, що вас оточує.

Так от, на ринку електричної енергії з червня 2019 року панує тотальний «касовий розрив», який вже «рве» в окремих сегментах ринку сьогодні. З кожним наступним днем він стає все більш небезпечним, хоча, поки що залишається відносно контрольованим і зовнішнє непомітним.

Що так може бути, учасники ринку знали, передбачали, попереджали, в законі прописали. Підготовлений проект Закону про погашення боргів не вирішував повністю проблему виникнення та подолання касових розривів, але давав шанси на мирне врегулювання, та не викликати «ефект доміно» взаємних судових позовів.

На превеликий жаль, так не сталося - підготовлений проект Закону про погашення боргів був фактично «збитий» медіазброєю і відкладений до кращих часів.

А тим часом:

– **Теплову генерацію - майже повністю накрив величезний «касовий розрив»**. До такого стану привели наступні події та рішення.

До початку нового ринку всі залучені кредити банків на закупівлю вугілля (5,4 млрд грн) через Енергоринок – були виплачені повністю, натомість старі борги залишилися не повернутими, а нові додалися.

В червневій точці переходу до нового ринку рівень оплати за відпущену електроенергію склав безпрецедентно низький рівень 40%, борги зросли на 4 млрд грн.

Ціна на електроенергію починаючи з 4-го кварталу 2018 року має тенденцію до зниження:

Вугілля, накопичене ТЕС на початок року по \$100 за тону спалили за перше півріччя, особливо в літній пік, за зниженими цінами на ринку електроенергії. Далі практично з коліс. Обігових коштів для покриття «касового розриву» немає – вимиті. Зима попереду.

– **Постачальники універсальних послуг (ПУП), оператори системи розподілу (ОСР) функціонують в умовах перманентного суттєвого «касового розриву».** Причини прості за суттю і складні до рішення:

Виникнення дефіциту коштів при переході з двотижневого відтермінування повного розрахунку за попередній місяць за куплену електроенергію у «старій» моделі на механізм передоплати на нових сегментах нового ринку. «Заощаджені» в червні місяці кошти трохи підтримали постачальників, але не спасли – «зелені» виробники та Енергоринок, поки що, терпеливо чекають на їх повернення.

Некомпенсований Регулятором обсяг дотаційних сертифікатів постачальникам у першому півріччі старого ринку відгукнувся додатковим касовим розривом з 1-го липня у новому.

Не всі споживачі сплачують передоплату, натомість постачальники мають це робити.

Електроенергія домашніх «зелених виробників» оплачується своєчасно та повністю, проте в тарифах покупців ці витрати не передбачені.

– **ДП «Енергоринок», як розпорядник боргів старого ринку продовжує працювати в умовах тотального «касового розриву».**

Мораторій на примусове стягнення боргів з боку кредиторів-виробників електроенергії та НЕК «Укренерго» у Енергоринка відсутній, а їх, як не крути, набралось 30 млрд гривень;

Законодавче закріплення зобов'язання 100% оплати за «зелену» електроенергію за червень не виконано до тепер, бо постачальники заборгували і не спішать/не можуть розраховуватися (причини дивись вище);

Енергоатом, Укренерго, та Київтеплоенерго вже звернулися в суд з позовом до Енергоринку – державні позиваються державного. Зрозуміти по людськи можна – версія щоб не отримати підозру в бездіяльності в умовах відсутності Закону про погашення боргів виглядає достатньо ґрунтовною. А от чому державні інституції не можуть втрутитися та загасити руйнівний пожар, що тільки но розгорається в державному заповіднику – відповіді немає.

Виробники «зеленої» електроенергії поки мужньо тримають паузу та вірять у виконання закону та домовленостей по погашенню боргів за електроенергію червня. Але до суду в Парижі все готово;

Енергоринок, з свого боку, теж повністю готовий подати судові позови на всіх боржників на примусове стягнення боргів.

Отже всі на старті і до реалізації «теорії хаосу» майже все готове, схоже, що стримує тільки інстинкт самозбереження.

Зупинити і перевести небажані процеси в контрольовану площину може тільки термінове прийняття Закону про погашення боргів. Іншого законного рішення не бачу. А до прийняття закону прийняти тимчасове рішення по осі КМУ – Мінюст – РНБО щодо узгодження досудових заходів по стабілізації відносин між учасниками ринку електроенергії.

– **Гарантований покупець разом з виконавцями ПСО Енергоатомом та Укргідроенерго** теж впритул наблизилися до стану «касового розриву». Рецептів, щоб упередити небажаний прогноз насправді не так багато – але все замикається на непродуктиві перехресного субсидювання та недосконалому механізмі його реалізації через ПСО.

За цих усіх обставин, при тотальному стані «касового розриву» на ринку електричної енергії, ідея додатково ще трохи знизити ціни для промислових споживачів за рахунок зниження «прайс-кепів» та поки не підвищувати ціни для побутових споживачів, видається не надто слушною, швидше навпаки.

<https://vse.energy/blogs/sakva/895-cash-gap>

Українська енергетика, 30.08.2019

Оптовий ринок електроенергії потребує технічних та інституційних удосконалень – USAID

Фрагменти з інтерв'ю Шукру Бозута, старшого радника з питань енергетики USAID Україна, який оцінив старт нового ринку електроенергії

- Яким чином забезпечувалась конкурентна модель ринку електричної енергії? Які основні складові?

Відповідно до Закону про ринок електроенергії (Закон), метою якого є виконання вимог третього енергетичного пакету ЄС, було здійснено двоетапний процес реформування: (1) Відкриття роздрібного ринку (з 1 січня 2019 р.) шляхом анбандлінгу інтегрованої дистрибуції і компаній-постачальників (тобто Обленерго), а також введення Постачальника останньої надії (ПОН), та (2) Відкриття оптового ринку (з 1 липня 2019 р.) шляхом запровадження організованих сегментів торгівлі (тобто ринку на добу наперед, внутрішньодобового ринку, балансуєчого ринку та ринку допоміжних послуг)...

- Відкриття ринку критикували і продовжують це робити різні організації. Зокрема, приводом для цього стали ціни для промислових споживачів. Як ви оцінюєте ситуацію з цінами загалом для споживачів, в т.ч. побутових?

Побутові споживачі не побачили зростання цін на електроенергію завдяки механізму спеціальних обов'язків (ПСО), коли недорогога електроенергія виділяється постачальникам універсальних послуг (ПУП), які обслуговують побутових споживачів. У поточній версії ПСО передбачено, що Гарантований покупець (ГП) купує до 75% генерації «Енергоатома» і до 20% генерації «Укргідро» через електронні аукціони з ціновими обмеженнями (відповідно 567 грн/МВт·год та 674 грн/МВт·год). ГП продає електроенергію ПУПу за цінами, що є достатньо низькими, щоб тарифи для побутових споживачів залишалися такими ж, як вони були до відкриття ОРЕ. Поточна постанова про ПСО передбачає, що оператори мережі (тобто, ОСП та оператори систем розподілу – ОСР) купують до 15% генерації «Енергоатома» безпосередньо на електронних аукціонах з тими ж ціновими обмеженнями, щоб покрити 80% своїх технічних втрат недорогою електроенергією.

Аналітичне дослідження роботи ОРЕ в «безпечному режимі і створення відповідних компонентів – дивись за посиланням:

<https://ua-energy.org/uk/posts/optovyi-rynok-elektroenerhii-potrebuie-tekhnichnykh-ta-institutsiinykh-udoskonalen-usaid>

Uaprom.info, 30.08.2019

**Для дальнейшего снижения цен на э/энергию
необходимо пересмотреть прайс-кэпы на РДН, - Герус**

Глава Комитета Верховной Рады по вопросам энергетики и ЖКХ **Андрей Герус** прогнозирует дальнейшее снижение стоимости электроэнергии для небытовых потребителей, в случае если в сентябре Нацкомиссия, регулирующая отношения в сфере энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), рассмотрит вопрос о пересмотре ценовых ограничений (т. н. прайс-кэпов) на рынке на сутки вперед (РДН). Об этом он сообщил корреспонденту в кулуарах Нацкомиссии, регулирующей отношения в сфере энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ).

По его словам, снижение прайс-кэпов даст возможность уменьшить стоимость э/энергии еще минимум на 10 копеек, то есть, вернуть цены к июньскому уровню, до введения нового рынка электроэнергии.

При этом Андрей Герус спрогнозировал позитивный эффект для коммунальных предприятий, бюджетных организаций, а также малого, среднего и крупного бизнеса от снижения тарифа на передачу электроэнергии для НЭК «Укрэнерго» до 116,54 грн. за МВт/час.

Как отметил глава Комитета, снижение тарифа на передачу «Укрэнерго» приведет к понижению стоимости э/энергии для конечных небытовых потребителей на 20 коп. за кВт/ч. «Они потребляют 70% всей электроэнергии в Украине. Это всё бюджетные организации, коммунальные предприятия, малый, средний и крупный бизнес. То есть, практически все, кроме населения в квартирах и частных домах», - сказал А.Герус.

<http://uaprom.info/news/170968-dalnejshego-snizheniya-cen-eenergiyu-neobhodimo-peresmotret-prajs-kepy-rdn-gerus.html>

Информация на эту тему – БизнесЦензор, 30.08.2019 «Решение НКРЭКУ по снижению тарифа Укрэнерго – первый этап пересмотра цен на электроэнергию».

https://biz.censor.net.ua/news/3145574/reshenie_nkreku_po_snizheniyu_tarifa_ukrenergo_pervyi_etap_peresmotra_tsen_na_elektroenergiyu_deputat

Энергореформа, БизнесЦензор, 02.09.2019

**«Оператор рынка» заявил о технической готовности
к торгам э/э между Украиной и странами ЕС**

ГП "Оператор рынка", отвечающие в новом оптовом рынке э/э за обеспечение функционирования таких его сегментов, как внутрисуточный рынок и рынок "на сутки вперед", заявило о технической готовности к торговой интеграции с рынками э/э стран Юго-Восточной Европы, сообщила пресс-служба компании.

"Предприятие технически готово. Первые два месяца работы в новом рынке электрической энергии продемонстрировали возможность команды "Оператора рынка" обеспечить стабильную работу и удовлетворить интересы всех участников процесса", – цитирует пресс-служба слова главы госпредприятия **Владимира Евдокимова**.

По его мнению, торговые операции со странами Юго-Восточной Европы на площадке "Оператора рынка" реально начать уже в следующем году, тем самым запустив процесс постепенной торговой интеграции украинской энергосистемы с европейской.

Ранее в компании сообщали о формировании (в рамках подписанного меморандума с Агентством США по международному развитию USAID) рабочей группы по созданию программно-технического комплекса для проведения электронных торгов э/э по двусторонним договорам (д/д), которые в настоящее время осуществляются на площадке "Украинской энергетической биржи". Комментируя инициативу по разработке программного обеспечения для рынка д/д, в компании отметили, что в Европе торговля э/э на разных сегментах рынка сконцентрирована на единой платформе.

<http://reform.energy/news/operator-rynka-zayavil-o-tekhnicheskoy-gotovnosti-k-torgam-ee-mezhdu-ukrainoy-i-stranami-es-12390>

Энергореформа, 03.09.2019

Чи вдасться уряду Гончарука знизити тарифи

Директор Центру досліджень енергетики **Олександр Харченко** в ефірі Українського радіо прокоментував, чи вдасться уряду **Олексія Гончарука** знизити тарифи.

"Уряду Гончарука є за що взятись і до чого прикласти руку в енергетичній сфері. Наскільки я бачу, вони вже почали це робити. Чи будуть зменшені тарифи як тарифи, я не знаю. Я на 100% впевнений, що уряд зменшить платіжки", — зазначив Олександр Харченко. Експерт наголосив, що зменшувати можна дві речі: або розмір тарифу, або кількість спожитого.

"І за умови того, якщо будуть ліквідовані всі, так звані, дірки, через які газ та електрика утікають в кишені тих людей, які за них не сплачують, то споживачі платитимуть менше. По-друге, структура тарифів викривлена, нечесна, невідкрита і незрозуміла. Я розраховую, що новий уряд, і новий регулятор, який має з'явитись, змінять цю ситуацію", — сказав він.

Олександр Харченко зауважив, що "якщо буде припинено корупційну складову в інвестиційних програмах енергетичних компаній, якщо через інвестиційні програми гроші більше не будуть виводитись в кишені власників, — припиниться практика, коли жодна енергетична компанія, Обленерго чи Облгаз, нічого не купує через ProZorro, а купує все виключно на власний розсуд у цілком закритий спосіб, і ніхто не має змоги перевірити, чи ми чесно сплачуємо гроші за електрику. Тоді ситуація зміниться, і буде можливість зменшити тарифи".

<http://reform.energy/analitics/chi-vdastsya-uryadu-goncharuka-zniziti-tarifi-komentue-oleksandr-kharchenko-12398>

Главред, 05.09.2019

Как в Европе: сколько украинцы заплатят по новым тарифам на электроэнергию

Олег Громов

С 1 сентября 2019 года НКРЭКП понизила тарифы на электроэнергию для промышленных потребителей на 20 копеек до 11,6 копеек за один кВт·час.

Представитель президента в правительстве **Андрей Герус** заявил, что таким образом и тариф на электрическую энергию для населения также в ближайшее время может быть снижен на 20 копеек. Также господин Герус считает, что в сентябре будет принято решение, которое учтет эффект падения мировых цен на уголь и это изменит ценообразование на электроэнергию.

Действительно, с начала года цена угля на мировом рынке упала на 45%. "Такое решение даст еще дополнительный положительный эффект для украинских потребителей", - считает он, имея в виду и возможности для дальнейшего снижения цен на электроэнергию для бытовых потребителей.

Энергетический эксперт **Дмитрий Марунич** заявил: "Действительно, тариф на распределение электроэнергии для Укрэнерго был снижен в три раза. В любом случае тарифы для населения тоже будут снижены. И господин Герус тут прав – на 20 копеек за кВт. час. Таким образом, тариф для населения должен стать меньшим где-то на 10%. Но когда это будет, я сказать не берусь".

С Дмитрием Маруничем согласен независимый энергетический эксперт **Валентин Землянский**. Он отметил, что тариф на электроэнергию для населения действительно станет дешевле на 20 копеек за кВт и произойдет это очень скоро:

Ведущий эксперт энергетических программ Центра им. А. Разумкова **Виктор Логацкий** заявил, что снижение цен на распределение электроэнергии для Укрэнерго вовсе не означает, что тариф для населения будет также снижен: "Это вещи не взаимосвязанные. Более того, хочу вам напомнить, что промышленные предприятия и фирмы в нашей стране фактически субсидируют население, беря на себя гораздо большую плату за электроэнергию. Цена киловатта для обычных потребителей в Украине и так остается самой низкой в Европе и, наоборот, она со временем должна будет возрасти, а для промышленности — снижаться".

<https://glavred.info/economics/10101407-kak-v-evrope-skolko-ukraincy-zaplatyat-po-novym-tarifam-na-elektroenergiyu.html>

ExPro, Terminal, 06.09.2019

На ринку РДН та ВДР складаються привабливі умови для імпорту електроенергії – «Оператор ринку»

Протягом липня-серпня 2019 р. в сегментах ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку в денній частині графіка навантаження склалася цінова ситуація, яка створила привабливі умови для імпорту електроенергії в Україну, інформація прес-служби ДП «Оператор ринку» з посиланням на дані аналізу підприємства.

За даними «Оператора ринку», загальний обсяг торгів на РДН та ВДР протягом серпня у порівнянні з липнем скоротився на 11,5% - до 3,93 млрд кВт-год, обсяг торгів на РДН в торговій зоні ОЕС України знизився на 11% - до 3,618 млрд кВт-год, а в Острові Бурштинської ТЕС на 29% - 196,9 млн кВт-год.

В той же час обсяг торгів на ВДР в ОЕС України у серпні виріс на 1,7% - 89,9 млн кВт-год, в Острові БуТЭС цей показник збільшився майже у два рази – до 31,4 млн кВт-год. Доля РДН та ВДР в загальній структурі продажів електроенергії в ОЕС у серпні становила 30-35%, що відповідає показнику станом на кінець липня.

В Бурштинському острові доля цих сегментів ринку в цьому місяці становила 65%. За два місяці роботи нового ринку електричної енергії ДП «Оператор ринку» уклав 298 договорів на участь у ВДР та РДН. З них 21 виробник, 32 оператора системи розподілу, 243 постачальника, оператор системи передачі та «Гарантований покупець». У серпні 2019р було зареєстровано 10 нових учасників.

Як повідомляв ExPro, імпорتنі операції в торгові зони Острів Бурштинської ТЕС (з Угорщини та Словаччини) та в ОЕС України (з Білорусі) розпочалися одразу із запуском нової моделі ринку електроенергії, з 1 липня 2019р.

<https://expro.com.ua/novini/na-rinku-rdn-ta-vdr-skladayutsya-privabliv-umovi-dlya-mportu-elektroenerg--operator-rinku>

УНІАН, Украинские Новости, EIR Center, Главком, Terminal, 06.09.2019

Європейське енергетичне співтовариство закликає

до скасування адміністративних обмежень на ринку електроенергії

Поетапна відміна механізму публічних спецзобов'язань (PSO) і цінових обмежень (price caps) на новому оптовому ринку електроенергії повинна стати високопріоритетним завданням для Кабміну України і НКРЕКУ, вважають у Європейському енергетичному співтоваристві.

Запровадження в Україні з 1 липня оптового ринку електроенергії здійснювалося в т. з. "захищеному режимі", що передбачає ряд адмінобмежень, які необхідно скасувати для переходу до повноцінної ринкової моделі. На думку Європейського енергоспівтовариства, встановлені на ринку на добу вперед (РДВ) і внутрішньодобовому ринку (ВДР) до березня 2020 року цінові обмеження знижують інтерес учасників до роботи на ринку. В результаті зменшується обсяг на РДВ і ВДР електроенергії, це не сприяє встановленню об'єктивної ринкової ціни. В Європейському енергоспівтоваристві впевнені – зняття обмежень забезпечить максимально ефективну роботу енергоринку.

Раніше колишній представник президента в Кабміні пропонував посилити цінові обмеження, знизивши їх на 15-20%. Однак, керівники нового уряду України виступили проти адміністративного втручання в енергоринки і за їх подальшу лібералізацію. Прем'єр-міністр **О. Гончарук** у своєму першому інтерв'ю заявив, що, якщо вартість електроенергії регулювати вручну, поза законів ринку, це завдасть шкоди державі.

"Коли політик починає втручатися в ціну, це призводить до неефективності, корупції і популізму", - заявив О. Гончарук.

Точку зору прем'єр-міністра підтримав міністр енергетики та захисту навколишнього середовища **О. Оржель**.

Детальніше читайте на УНІАН:

<https://www.unian.ua/economics/energetics/10676109-yevropeyske-energetichne-spivtovaristvo-zaklikaye-do-skasuvannya-administrativnih-obmezhen-na-rinku-elektroenergiji.html>

ExPro, Энергореформа, 10.09.2019

НКРЕКП знизил тариф «Укренерго» на диспетчеризацію на 9,7%

НКРЕКП знизил тариф на послуги по диспетчерському управлінню НЕК «Укренерго» з 8,9 грн/МВт-год до 8,04 грн/МВт-год з 1 жовтня, рішення комісія прийняла на засіданні 10 вересня.

«Ми підтримуємо рішення Регулятора щодо затвердження нового тарифу на диспетчеризацію. Він зменшується в порівнянні з діючим на сьогодні та покриває мінімально необхідні витрати для виконання функцій Укренерго. У разі необхідності ми будемо звертатися до Регулятора з відповідними пропозиціями», - зазначив заступник голови правління НЕК «Укренерго» **Андрій Немировський**.

<https://expro.com.ua/novini/nkrekp--znizila-tarif-ukrenergo-na-dispetcherezacyu-na-97>

ExPro, 10.09.2019

Цінові обмеження на ринку е/е діють ефективно – НКРЕКП

«З метою запобігання зростання вартості електроенергії були запроваджені цінові обмеження, які на сьогодні, ми вважаємо, ефективно працюють. Ті ціни, які складаються на всіх сегментах ринку, вони не перевищують визначені цінові обмеження», - заявила голова НКРЕКП **Оксана Кривенко**.

20 серпня голова Комітету Верховної Ради з питань енергетики та комунальних послуг **Андрій Герус** заявив, що одним із факторів, який сприятиме здешевленню електроенергії, має стати зміна ргісе сарс (граничного обмеження) на внутрішньодобовому ринку (ВДР) та ринку «на добу наперед» (РДН).

«Є сенс трохи підвищити нічну ціну з точки зору цінового обмеження – можливо, близько 10%. А денну ціну – знизити, оскільки вона значно вища, ніж в усіх країнах Європи. Денний ргісе сарс можна зменшити на 20%. Таким чином, це може дати додаткове зниження кінцевого тарифу для споживача ще на 9%», – уточнив Герус.

НКРЕКП внесла зміни до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, в яких регулятор передбачив методику розрахунку граничних цін на згаданих сегментах ринку. Граничні ціни будуть діяти протягом 9 перших місяців функціонування ринку.

Граничні ціни: для періоду доби з мінімальним навантаженням (в період 00:00-08:00 та 23:00-24:00) - 959,12 грн/МВт-год; для годин із максимальним споживанням (з 08:00 до 23:00) - 2048,23 грн/МВт-год.

<https://expro.com.ua/novini/cnov-obmejennya-na-rinku-ee-dyut-efektivno--nkrekp>

Українська енергетика, 11.09.2019

Кількість постачальників електроенергії в Україні подвоїлась — НКРЕКП

З початку року частка постачальників е/е за вільними цінами зросла з 12% до 57%. За вісім місяців 2019 року в Україні подвоїлась кількість компаній, що мають ліцензії на постачання електроенергії, — з 263 (1 січня 2019) до 552 (31 серпня 2019), повідомила **Оксана Кривенко**, голова Національної комісії, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП).

В регуляторі відзначають, що 48 з 552 постачальників електроенергії також мають ліцензії на постачання природного газу.

У 2019 році спостерігався перехід споживачів до незалежних постачальників. У 2018 році 88% електроенергії продавали постачальники за регульованим тарифом і лише 12% — постачальники за нерегульованим тарифом. За півроку 2019-го у постачальників універсальної послуги залишилось 42% постачання електроенергії, а частка постачальників за вільними цінами зросла до 57%. Частка постачальника "останньої надії" складає 1%.

Загалом, станом на 1 вересня 2019 року, майже в усіх областях України кількість постачальників за вільними цінами перевищує 150.

<https://ua-energy.org/uk/posts/kilkist-postachalnykiv-elektroenerhii-v-ukraini-podvoilas-nkrekp>

НКРЕКП, 13.09.2019

Про використання поточного рахунку із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії»

У зв'язку зі зверненнями НЕК «Укренерго» та суб'єктів господарювання, які одночасно мають ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії та постачання електричної енергії споживачу, щодо використання поточного рахунку із спеціальним режимом використання для розрахунків за небаланси електричної енергії, повідомляємо.

Учасниками ринку укладається з оператором системи передачі один договір про врегулювання небалансів електричної енергії щодо всіх видів господарської діяльності. Тобто учасник ринку відповідно до договору про врегулювання небалансів електричної енергії несе відповідальність за врегулювання небалансів електричної енергії за всіма видами господарської діяльності.

З огляду на викладене та ураховуючи, що Законом України «Про ринок електричної енергії» визначено чіткий механізм використання поточних рахунків із спеціальним режимом використання у частині розрахунків за небаланси електричної енергії, НКРЕКП наголошує, що **суб'єкти господарювання, які одночасно мають ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії та постачання електричної енергії споживачу, мають використовувати поточний рахунок із спеціальним режимом використання при здійсненні розрахунків з оператором системи передачі за небаланси електричної енергії.**

<http://www.nerc.gov.ua/?news=9407>

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ.Україна», 13.09.2019

ЗіПСований ринок: як розібратися в купі енергетичних проблем

**Всеволод Ковальчук, в.о. голови правління
ПрАТ «НЕК «Укренерго»**

Початок роботи нової моделі ринку електричної енергії став приводом для публічних дискусій навколо актуальних проблем.

Перша – значний стрибок цін на електроенергію. До 1 липня так звана оптова ринкова ціна електроенергії (ОРЦ), за якою єдиний державний трейдер ДП "Енергоринок" продавав електроенергію постачальникам, становила 1618 грн за МВт·год. Нині ж, за оцінками "Укренерго", лише вартість електроенергії як товару становить у середньому 1644 грн за МВт·год, а кінцева ціна для непобутового споживача – близько 1968 грн за МВт·год.

До цього ще додалася проблема нестачі резервів (незавантажених готових до роботи або недовантажених енергоблоків електростанцій) для балансування енергосистеми. Вона виникла через структурні та регуляторні особливості українського ринку електроенергії.

Якщо ці проблеми не буде вирішено вже найближчим часом, то на нас чекає подальше необґрунтоване подорожчання електроенергії та загострення проблем із балансуванням енергосистеми.

Як цьому можна зарадити?

Ринок без ринку. Головна проблема, що сьогодні унеможливорює цінову конкуренцію на ринку, – надвисока концентрація виробництва електроенергії в

руках двох власників. Зокрема, близько 76% електроенергії виробляють лише дві компанії: державне підприємство "НАЕК "Енергоатом" (55%) і приватна "ДТЕК Енерго" (21%). Висока конкуренція серед постачальників тут не зарадить, адже їм також диктують умови виробники-монополісти.

Не сприяє розвитку конкуренції і те, що близько 55% виробленої електроенергії продається за фіксованими цінами. З них на державні НАЕК "Енергоатом" і ПрАТ "Укргідроенерго" припадають 50 і 3% відповідно. Цей обсяг, згідно з урядовою постановою про покладання спеціальних обов'язків (ПСО), купує ДП "Гарантований покупець". Він, у свою чергу, перепродає її також за фіксованою ціною постачальникам універсальних послуг (ПУП) для потреб населення, операторам системи передачі та систем розподілу для покриття технологічних втрат у мережах.

Ще 2% загального обсягу електроенергії, яка припадає на генерацію альтернативної енергії, купує "Гарантований покупець" за високим "зеленим" тарифом.

І так триватиме до кінця 2020-го, доки зберігатиме чинність нинішній механізм покладання спецобов'язків.

Лева частка електроенергії, що торгується на ринкових майданчиках за вільними цінами, припадає на теплову генерацію з найвищою собівартістю електроенергії. При цьому з найдешевшого і найбільшого ринкового сегмента (ринку двосторонніх договорів) фактично виключений найдешевший виробник – "Енергоатом", який 90% електроенергії продає "Гарантованому покупцю", а залишок (10%) – на ринку на добу наперед, де ціни мають бути вищими.

Тобто для цінової конкуренції залишається лише найдорожча електроенергія, вироблена на ТЕС. А дешева атомна або виключена з вільного ринку, або ж продається на не найдешевшому сегменті – ринку на добу наперед. Це означає, що ціни на електроенергію на вільному ринку ніколи не будуть нижчими за ціну дорогої теплової генерації.

Регулювання, яке робить вигідним "покарання". Наскільки дорого продає сьогодні електроенергію теплова генерація? Чи є у неї потенціал для зниження ціни, і взагалі, чи готова вона конкурувати? Щоб розібратися в цьому, треба подивитися, а де саме і за якою ціною прагнуть торгувати виробники електроенергії на ТЕС.

Найбільшим сегментом ринку, де відбуваються відкриті торги, є ринок на добу наперед (РДН) і внутрішньодобовий ринок (ВДР), які на сьогодні разом становлять близько 25% первинних продажів електроенергії. За даними ДП "Оператор ринку", що забезпечує функціонування цих торгових майданчиків, уже у серпні на ринку на добу наперед спостерігався постійний дефіцит пропозицій продажу електроенергії. Причому в більшій частині енергосистеми (ОЕС України), де працюють усі види генерації (атомна, гідро-, тепла і альтернативна), він спостерігався переважно в нічні години. А в "острові Бурштинської ТЕС", де працює лише тепла генерація та відновлювані джерела енергії, дефіцит пропозицій був майже цілодобовий.

Це означає, що **теплова генерація, яка є найбільшим гравцем на вільному ринку, не поспішає брати участь у конкурентних ринкових торгах на РДН і ВДР, де закупається основна частка електроенергії.**

Натомість теплові компанії прагнуть якомога більше електроенергії продати у наступному дорогому сегменті – на балансуєчому ринку (БР). Серед загального

обсягу заявок виробників на ньому до 70% припадає на ТЕС. Цей майданчик за своєю суттю є допоміжним і має бути найдорожчим і в разі меншим за обсягами, ніж вищезазначені. Сьогодні на ньому працюють переважно ТЕС і ГЕС. За рахунок цього сегмента здійснюються всі заходи з балансування енергосистеми, тобто вирівнювання перекосів між попитом і пропозицією електроенергії.

Балансуючий ринок можна також назвати "ринком покарання" для тих покупців, які не змогли або не встигли закупити всю необхідну електроенергію на основних торгових майданчиках.

Однак і на балансуючому ринку, незважаючи на вищі ціни, також є брак пропозиції резервів, тобто готовності енергоблоків за короткий час завантажитися або розвантажитися. Спостерігається він головним чином у нічні години, і в деякі з них сягає від 15 до 40% як в ОЕС України, так і в "острові Бурштинської ТЕС".

Більш того, вночі попит падає. На ринку на добу наперед і на внутрішньодобовому ринку в деякі години обсяг пропозицій знижується навіть до 3% електроенергії, яка генерується енергоблоками, що працюють у цей час, а на балансуючому ринку – до 5%. Хоча, згідно із законодавством, ТЕС і ГЕС кожну годину доби зобов'язані виставляти на балансуючому ринку не менш як 10% електроенергії, яку можуть виробити енергоблоки, що працюють. І це правило вночі виконується тепловими електростанціями далеко не завжди.

Так чому ТЕС не хочуть давати пропозиції на аукціонні майданчики? Справа в тому, що і на РДН, і на БР діють цінові обмеження, які є різними в денні (з 8-ї ранку до 23-ї) і нічні (з 23-ї до 8-ї ранку) години. Вдень, коли попит великий, цінова стеля висока, а вночі, коли попит зменшується, – значно нижча.

Так от, саме нічні обмеження є не вигідними для теплової генерації, яка на обох майданчиках дає левову частку пропозицій. На ринку на добу наперед уночі вони становлять 959,12грн/МВт·год, а на балансуючому ринку - 1,103грн/МВт·год. Обидві цифри є нижчими за собівартість виробництва електроенергії на ТЕС, яка становить від 1200грн/МВт·год. Удень ситуація краща, але ТЕС намагаються більше продати не на ринку на добу наперед з граничною ціною 2048 грн/МВт·год, а на балансуючому, де вона майже на 300 грн вища (2356 грн/МВт·год).

Тож висновок такий: основний гравець вільного ринку – теплова генерація – прагне продавати якнайбільше електроенергії за найвищою ціною (що цілком природно). А вночі, навпаки, продавати якнайменше, звідси і проблеми з балансуванням енергосистеми, особливо в нічні години.

Чому бракує резервів. Однією із суттєвих причин браку резервів для балансування є відсутність так званого ринку допоміжних послуг, на якому мають працювати енергоблоки, які можуть дуже швидко завантажуватися або розвантажуватися. Цей сегмент передбачає, що власники балансуючих потужностей можуть отримувати так звану плату за готовність, яка компенсує їхні витрати на резервування енергоблоків.

Однак сьогодні ринок допослуг не працює через те, що досі ніхто не встиг пройти перевірку відповідності для участі в ньому. Так сталося тому, що галузевий регулятор – НКРЕКП – лише напередодні старту нового ринку затвердив порядок для перевірки та випробувань енергоблоків потенційних учасників ринку допоміжних послуг. Водночас, щоб провести перевірку та випробування, потрібно 3-6 місяців.

Сьогодні лише один із потенційних учасників – ПрАТ "Укргідроенерго" –

перебуває в процесі укладання договору для проведення цих перевірок і, сподіваємося, якнайшвидше зможе стати учасником ринку допоміжних послуг.

Друга проблема, що підсилює проблему браку резервів, – відсутність достатніх запасів вугілля на складах ТЕС, які знижуються з кінця травня. До опалювального сезону, що має розпочатися в середині жовтня, залишився місяць, а майже всі ТЕС працюють без необхідних запасів вугілля на складах, що називається, "з коліс". На 9 вересня їх сумарні запаси становили трохи більше 932 тис. т, тоді як рік тому на цей день на складах було вдвічі більше – майже 2 млн т вугілля.

Більш того, цей рівень нижчий, ніж у грудні 2014-го (953 тис. т), коли поставки вугілля з Донбасу блокувалися через початок воєнного конфлікту на Сході України, а теплова генерація була до цього взагалі не готова. Адже не було ані резервних джерел постачання, ані контрактів на імпорту вугілля, і половина ТЕС працювала на дефіцитному антрациті.

Після 9 вересня обсяг запасів почав збільшуватися, але поки що їх приріст незначний – плюс 12 тис. т станом на ранок 11 вересня (до 943 тис. т).

Від початку воєнних дій і перебоїв із постачанням вугілля минуло вже п'ять років. Частину блоків ТЕС переведено на газове вугілля, ціну електроенергії для теплової генерації майже чотири роки поспіль формували за горезвісною формулою "Роттердам+" із прив'язкою до ціни в портах Нідерландів, аби вони могли швидко налагодити закупівлі імпорту вугілля.

У новій моделі ринку теплова генерація зайняла домінуюче становище на майданчиках із вільним ціноутворенням. Адже завдяки правилам покладання спеціальних обов'язків із сегмента двосторонніх договорів, де купують основні обсяги великі споживачі, повністю виключено основного конкурента ТЕС – НАЕК "Енергоатом", який виробляє найдешевшу електроенергію в Україні.

Та попри всі ці обставини, напередодні опалювального сезону, який має розпочатися вже за місяць, вугілля на складах ТЕС усе одно немає.

Шляхи вирішення. Чим можна зарадити в ситуації, коли дешеву електроенергію виведено з вільного ринку, а дорогу прагнуть продавати якнайдорожча, та й то не завжди?

Перше, що варто було б зробити, – створити конкурентне середовище серед виробників електроенергії. Зрозуміло, що альтернативна енергія за обсягами виробництва ще довго не зможе скласти конкуренцію традиційній генерації. Тим більше, що виробники енергії з відновлюваних джерел ще отримуватимуть фіксований високий "зелений" тариф.

Не з'явиться у нас найближчим часом і нових власників традиційної генерації. Тому треба зберегти й розширити імпорту електроенергії з Європи в "острів Бурштинської ТЕС" та відкрити його на решті території ОЕС України.

Сьогодні європейська електроенергія вільно надходить лише в "острів Бурштинської ТЕС", який працює синхронно з ENTSO-E. У липні імпортери завели туди 171 тис. МВт·год із Словаччини та Угорщини. В ОЕС України, яка відрізана від ENTSO-E, за той же час імпортували 104 тис. МВт·год з Білорусі.

Наразі українське законодавство відповідно до європейських вимог і міжнародних зобов'язань дозволяє безперешкодний доступ для імпорту електроенергії з будь-якого напрямку. І ці можливості стосуються також Російської Федерації, яка є агресором щодо України. Тож якщо хтось захоче імпортувати звідти електроенергію в ОЕС України і тим самим посилити нашу

енергетичну залежність від агресора, ні в кого не знайдеться законних важелів, аби перешкодити цьому. І треба сказати, в бізнес-середовищі вже є ті, хто хотів би це зробити, про що "Укренерго" вже поінформувало РНБО.

Також треба прискорити початок роботи ринку допоміжних послуг. Для цього "Укренерго" запропонувало регулятору встановити перехідний період, під час якого виробники електроенергії могли б тимчасово отримувати "плату за готовність" ще до того, як закінчать перевірку свого обладнання. Таким чином, вони могли б відшкодувати витрати на резервування потужностей для балансування енергосистеми, і жодного дефіциту резервів не було б.

Слід зазначити, що запуск ринку допоміжних послуг, з одного боку, дозволить вирішити проблему резервів і підвищить безпеку енергопостачання. З іншого — в умовах обмеженого спецобов'язками та ціновими порогами ринку це вплине на зростання ціни електроенергії, оскільки в її собівартості буде враховано також "плату за готовність".

Крім того, наразі у великих виробників немає економічних стимулів продавати електроенергію за ціною, що нижча від встановлених регулятором обмежень.

Можливим виходом із цієї ситуації могло б стати спеціальне регулювання діяльності домінуючих виробників на ринку – "Енергоатому" та теплової генерації. Для цього державі необхідно створити компанію-трейдера, яка за собівартістю викуповуватиме у визначених Антимонопольним комітетом учасників певну частку виробленої ними електроенергії. А в подальшому продаватиме її на аукціонних майданчиках за ціною дещо нижче ринкової. Це знизить вплив домінуючих гравців на формування вартості електроенергії та стимулюватиме інших продавати за більш конкурентною ціною.

І нарешті про вугілля. Як показав досвід, власники вугільних ТЕС з року в рік не створюють запасів палива на своїх власних складах. Його нестача тією чи іншою мірою спостерігається останні п'ять років перед кожним опалювальним сезоном. Тому, якщо власники стратегічно важливого для країни бізнесу не можуть самостійно забезпечити передумови для безпроблемного проходження опалювального сезону, то державі варто було б замислитись над тим, хто насправді може це гарантувати. Доречно було б створити в Україні стратегічний запас вугілля, який контролювався б не приватними компаніями, а державою.

Як нова модель змінила ринок електричної енергії. З 1 липня 2019 р. в Україні розпочав роботу новий ринок електричної енергії. Що це змінило для виробників електроенергії, її споживачів та інших учасників ринку?

1. Як змінився ланцюг продажу електроенергії

У старій (попередній) моделі ринку всю електроенергію, вироблену на електростанціях будь-якого типу, скуповував єдиний державний оптовий покупець – ДП "Енергоринок". Він її продавав обленерго, які були одночасно постачальниками й операторами систем розподілення (ОСР), тобто електромереж, якими електроенергія розподіляється від магістральних електромереж до споживачів. Обленерго продавали електроенергію споживачам.

Незалежні постачальники продавали електроенергію лише промисловим споживачам.

У новій моделі ринку виробники електроенергії отримали можливість укладати прями договори із споживачами (зазвичай це промисловість) і постачальниками.

Обленерго розділилися на дві компанії: оператора розподільчої мережі і постачальника. Це було зроблено для того, щоб у обленерго не було можливості перешкоджати доступу до розподільчих мереж іншим постачальникам.

Великі споживачі отримали можливість купувати електроенергію напряму у генеруючих компаній. Інші непобутові споживачі та населення можуть купувати електроенергію у будь-якого постачальника (так записано у Законі "Про електричну енергію", але для більшості споживачів це поки що теорія).

2. Як змінився механізм продажу електроенергії (сегменти ринку)

У старій моделі ринку електроенергія продавалася за двосторонніми договорами між усіма учасниками ринку.

У новій моделі ринку існує кілька ринкових сегментів для продажу електроенергії.

Ринок двосторонніх договорів (РДД) – на ньому виробники продають електроенергію великим промисловим споживачам і постачальникам. Тут закуповуються основні обсяги електроенергії, ціна встановлюється за домовленістю між продавцем і покупцем.

Ринок на добу наперед (РДН) – майданчик, на якому великі споживачі та постачальники закуповують сьогодні на завтра електроенергію, коли їм не вистачає обсягів, закуплених за двосторонніми договорами. Електроенергію продає ДП "Оператор ринку" на своїй електронній платформі, ціна формується автоматично, на основі балансу сукупного попиту та сукупної пропозиції.

Внутрішньодобовий ринок (ВДР) – майданчик, на якому великі споживачі та постачальники купують у генерації або інших постачальників сьогодні на сьогодні електроенергію, якої їм не вистачило на попередніх майданчиках. Торги проводить ДП "Оператор ринку" на своїй електронній платформі, ціна формується в процесі відкритих торгів.

Балансуючий ринок (БР) – майданчик, на якому системний оператор (НЕК "Укренерго") закуповує електроенергію для швидкого балансування енергосистеми, якщо хтось із учасників ринку не виконує заявлених графіків постачання та виробництва електроенергії. Ціна визначається за пропозиціями виробників електроенергії, які беруть участь у балансуєчому ринку.

Ринок допоміжних послуг (РДП) – майданчик, на якому системний оператор (НЕК "Укренерго") закуповує у виробників електроенергії послуги з *термінового балансування енергосистеми*: швидке збільшення (завантаження енергоблоків) або зменшення (розвантаження енергоблоків) виробництва електроенергії. Послуги з розвантаження також можуть закуповуватися у великих споживачів, які можуть швидко припинити споживання електроенергії, щоб зменшити загальний попит на неї в енергосистемі.

3. Як формується ціна на електроенергію

У старій моделі ринку електроенергія купувалася та продавалася за тарифами, встановленими НКРЕКП.

У новій моделі ринку для непобутових споживачів ціну електроенергії формує ринок. А саме – ціна електроенергії як товару формується залежно від обсягів, які учасники ринку закуповують на різних сегментах ринку: ринку двосторонніх договорів, ринку на добу наперед, внутрішньодобовому ринку, балансуєчому ринку та ринку допоміжних послуг.

Також у рахунку споживача до ціни електроенергії як товару додаються тарифи на передачу електроенергії та диспетчеризацію (на користь оператора системи передачі – НЕК "Укренерго"), тариф на розподілення (на користь оператора системи розподілення), плата за послуги незалежного постачальника або постачальника універсальної послуги.

4. Як постачається електроенергія населенню

У старій моделі ринку населення купувало електроенергію виключно у обленерго за двосторонніми договорами.

У новій моделі ринку населення може купувати електроенергію у будь-якого незалежного постачальника за вільними цінами або у постачальника універсальної послуги (ПУП).

Постачальник універсальної послуги купує електроенергію у ДП "Гарантований покупець" за пільговою ціною, яку встановлює уряд, і перепродає її населенню також за фіксованою ціною (сьогодні – 90 коп. за кіловат при споживанні до 100 кВт, 1,68 грн – понад 100 кВт).

У свою чергу, "Гарантований покупець" купує дешеву електроенергію для постачальників універсальної послуги за фіксованою ціною у НАЕК "Енергоатом" і ПрАТ "Укргідроенерго".

5. Можливості, яких не було при старій моделі ринку і які з'явилися в новій

У старій моделі ринку не було жодних умов для створення конкуренції, яка запобігала б необґрунтованому підвищенню цін і сприяла покращенню послуг енергопостачання. А саме:

— конкуренція між виробниками була неможливою, оскільки всю електроенергію у них скуповував єдиний державний оптовий покупець за тарифами, встановленими НКРЕКП;

— великі споживачі мали обмежений вибір постачальників, оскільки обленерго, користуючись своїм становищем (одночасно контролювали розподільчі мережі і були постачальниками), під різними приводами не пускали в розподільчі мережі незалежних постачальників, які конкурували з ними;

— побутові споживачі взагалі не мали можливості змінити постачальника електроенергії.

У новій моделі енергоринку створено механізми роботи, які сприяють розвитку конкуренції на ринку за умови достатньої кількості великих, середніх і малих виробників електроенергії, постачальників, а також відкриття вільного імпорту електроенергії на всьому ринку. Це досягається завдяки тому, що споживачі та постачальники мають широкий вибір джерел для купівлі електроенергії та можуть вільно і швидко змінювати їх.

https://dt.ua/energy_market/zipsovaniy-rinok-yak-rozibratisya-v-kupi-energetichnih-problem-323479.html

♦ **Енергетична стратегія у час змін. Вирішення енергетичних і екологічних проблем**

Енергореформа, Українська енергетика, 02.09.2019

Украина пересмотрит свою энергетическую стратегию

Министерство энергетики и защиты окружающей среды разработает новую энергетическую стратегию Украины, заявил глава ведомства **Алексей Оржель**.

В частности, министр отметил среди приоритетов наращивание газа собственной добычи... По его словам, в Украине уровень добычи соответствует 1,2% запасов, тогда как общемировой тренд в мире - 4-5%.

"Будут законодательные инициативы для увеличения добычи газа. На рынке будут реформы, всех приглашаем к инвестициям", - заявил Оржель. Уточнил, что вопрос таких инвестиций обсуждался с американскими партнерами на переговорах в Польше. И напомнил, что Украина в последнее время запустила открытые конкурсы по выдаче лицензий.

<http://reform.energy/news/ukraina-peresmotrit-svoyu-energeticheskuyu-strategiyu-glava-minenergoekologii-12379>

Додаткова інформація на цю тему – Енергореформа, УНН, 02.09.2019 «Энергоэффективность должна стать драйвером роста экономики Украины – глава Минэнергоэкологии». "Одним из чрезвычайных приоритетов является энергоэффективность. В частности, мы закладываем логику, согласно которой будут сделаны определенные шаги для того, чтобы энергоэффективность на уровне инфраструктуры стала драйвером роста экономики Украины", – сказал министр энергетики и защиты окружающей среды **Алексей Оржель**.

"Мы будем формировать логику, согласно которой Украина будет, с одной стороны, максимально энергонезависима, с другой стороны – максимально экологически эффективна", – сказал он, добавив, что среди прочего ведомство будет заниматься вопросами отходов, налогов на экстерналии.

<http://reform.energy/news/energoeffektivnost-dolzha-stat-drayverom-rosta-ekonomiki-ukrainy-glava-minenergoekologii-12382>

Економічна правда, 04.09.2019

Як зробити українську енергосистему гнучкою

**Ігор Петрик, директор з розвитку ринків
"Wärtsilä Energy у Східній Європі"**

Українська енергосистема може економити 300 млн євро щороку. Пропоную рецепт.

Є чотири типи джерел гнучкості: генерація (ГЕС і маневрені ТЕС), мережеві рішення (інтерконектори для перетоків між країнами та концепції Smart Grid), гнучкість попиту (коли споживачі регулюють своє навантаження) і технології накопичення енергії (ГАЕС, батареї). Усі ці джерела мають свої переваги.

Найкращого результату можна досягти оптимальною комбінацією різних джерел.

Українська енергосистема є однією з найбільш негнучких у світі. Близько 55% генерації забезпечує атомна енергетика, третину – ТЕС і ТЕЦ, можливості ГЕС обмежені водними ресурсами, а перетоки енергії між сусідніми країнами обмежені технічними і політичними чинниками.

У такій конфігурації в міру зростання "зеленої" енергетики підвищуються ризики для стійкості системи. Певні надії покладаються на приєднання до європейської мережі ENTSO-E у 2023 році, але умовою приєднання є самодостатність ОЕС України і наявність резервів для проходження випробувань в ізолюваному режимі.

Отже, є нагальна потреба у створенні джерел гнучкості для енергосистеми.

Вони полягають в об'єктивному і неупередженому визначенні оптимальної конфігурації енергосистеми через порівняння впливу різних технологій, запропонованих на конкурсі, на енергосистему в цілому.

Відбір інвестиційних проектів для генерації, систем накопичення і систем керованого попиту у США, Аргентині, Бразилії відбувається через моделювання роботи енергосистеми із запропонованими для конкурсу технічними рішеннями.

Розвиток ВДЕ вимагає більшої гнучкості від енергосистем, і це знаходить відображення у технічних вимогах до конкурсних пропозицій...

Тепер про економію 300 млн євро на рік. Станції, що можуть запускатися 1 500 разів на рік, виходити на повну потужність за дві хвилини і здатні перебувати в резерві без споживання палива, – це принципова відмінність від традиційного "гарячого" резерву ТЕС. За результатами моделювання, для інтеграції згаданих вище 7,5 ГВт "вітру" і "сонця" необхідно 2 ГВт газопоршневих станцій.

Ці станції вивільнять вугільні ТЕС від неефективного режиму часткового навантаження, у якому вони працюють для надання "гарячого" резерву.

Більшість блоків ТЕС зможуть навантажитися до оптимального рівня, а найстаріші блоки будуть виведені з експлуатації. Завдяки зменшенню споживання вугілля загальний економічний ефект становитиме близько 300 млн євро на рік. Викиди CO₂ скоротяться на 13% і головне – майже не буде обмежень для "зеленої" енергії. Непогані перспективи для української енергосистеми та українців.

<https://www.epravda.com.ua/columns/2019/09/4/651261/>

«Сегодня», 04.09.2019

Горняки требуют проверить новые схемы поставок угля на "Центрэнерго"

В "Центрэнерго" – новое руководство и новые соглашения на покупку угля.

"Сразу изменилась политика по закупке в "Центрэнерго". Заключение контракт с фирмой-однодневкой на покупку энергетического угля", – говорит эксперт по вопросам энергетики **Александр Трохимец.**

Чтобы заключить этот контракт, компания расторгла соглашение с отечественной шахтой. И начала покупать треть необходимого угля уже не у украинской шахты, а у фирмы-посредника. Соглашение на несколько миллионов гривен получила так называемая компания "Нафта Форс", уставной капитал которой – лишь тысяча гривен.

"Понимаете, если компания, которая до того не занималась углем, неожиданно появляется, занимает почти треть рынка, предлагает уголь неизвестно откуда – это не стечение обстоятельств", – считает эксперт по вопросам энергетики **Юрий Корольчук.**

Уголь компания "Нафта Форс" везет украинскому предприятию "Центрэнерго" из РФ значительно дороже, чем можно купить у украинских шахтеров. И стоит он 2 700 грн. Без учета доставки. Притом что украинский уголь за время действия формулы "Роттердам+" стоил на тысячу гривен дешевле. Кому компания сознательно переплачивает – знают эксперты.

"Эта компания связана с господином **И.Коломойским**, которая продает этот уголь. То есть те, кто рассказывал о патриотизме Коломойского, могут расслабиться", – говорит эксперт в сфере энергетики **Борис Кушнирук**.

Это подтверждает еще и принадлежность "Нафта Форс" к группе "Приват". Но дальше схема закручена еще хитрее: государственная компания "Центрэнерго" продает произведенную электроэнергию гораздо дешевле себестоимости, себе в убыток. В частности, ферросплавным заводам.

"Два источника заработка, фактически, на государстве. И причем, чтобы было понятно, это все создает напряжение для "Центрэнерго", потому что выставлять на приватизацию предприятие, которое будет погружено в долги, станет просто невозможным. Возможно, в этом заключается суть этих шагов Коломойского, чтобы оставить такую корову, которую можно доить", – заявляет эксперт в сфере энергетики **Борис Кушнирук**.

Представители шахтерских профсоюзов обращались к правоохранителям. Просят проверить, почему руководство госкомпании "Центрэнерго" сознательно ведет госшахты к обнищанию. Ответа в настоящее время нет.

"Еще в июне-июле мы вообще не знали, куда деть уголь. И поэтому останавливались шахты, потому что потребители этот уголь не брали, и в первую очередь – "Центрэнерго", – говорит председатель Независимого профсоюза горняков Украины **Михаил Волюнец**.

Кроме шахт, страдает собственно "Центрэнерго". Прибыльную еще в прошлом году компанию теперь сделали убыточной. В таком состоянии ее будет крайне трудно приватизировать, а это является важным требованием МВФ к сотрудничеству с Украиной. Почувствуют это и простые украинцы. Госбюджет недополучает средства от "Центрэнерго", а значит – государству не хватит денег для улучшения жизни людей.

<https://www.segodnya.ua/economics/enews/gornyaki-trebuyut-proverit-novye-shemy-postavok-uglya-na-centrenergo-1326330.html>

Додаткова інформація на цю тему – УНІАН, 07.09.2019 "СБУ просять перевірити інформацію о закупке госпредприятием "Центрэнерго" угля из ОРДЛО". СБУ просят проверить информацию о закупке госпредприятием «Центрэнерго» угля с оккупированных районов Донбасса. УНИАН Об этом говорится в обращении Независимого профсоюза горняков Украины к исполняющему обязанности председателя СБУ **Ивану Баканову**.

«Возмущают и требуют срочного расследования факты, обнародованные СМИ, относительно новой коррупционной схемы ввоза в Украину угля для государственного «Центрэнерго» из ОРДЛО под видом российского. Настоятельно просим проверить информацию о заключении договора между ПАО «Центрэнерго» и фирмой «Нефть Форс» о поставках угля марки Т 0-50 (ТОМСШ), которое по документам отгружают якобы из Кемеровской области РФ, а на самом деле - с захваченного русскими оккупантами донбасского города Шахтерск», - говорится в обращении профсоюза.

В Независимом профсоюзе горняков Украины отмечают, что госпредприятие прежде всего должно сохранять производственную цепочку государственной угольной промышленности.

Лист Незалежної профспілки гірників України (НПГУ) вих. № 188 від 06.09.2019 р. за підписом заступника голови Незалежної профспілки гірників України **Наталії Левицької** можна переглянути за посиланням:

<https://www.unian.net/economics/energetics/10643406-sbu-prosyat-proverit-informaciyu-o-zakupke-gospredpriyatiem-centrenergo-uglya-iz-ordlo.html>

ExPro, 10.09.2019

НКРЕКП визнає необхідність підвищення цін на електроенергію для населення у майбутньому

Голова Національної комісії, що здійснює державне регулювання в сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) **Оксана Кривенко** під час засідання комітету Верховної Ради з питань енергетики та ЖКП заявила, що в майбутньому необхідно буде підвищувати ціну на електроенергію для населення.

«Є причини, які призводять до зростання вартості електроенергії або призведуть в подальшому... Найголовнішою причиною є перехресне субсидювання між вартістю електроенергії для побутових та непобутових споживачів. Врешті-решт, ми стикнемося з проблемою, що буде необхідність підвищення вартості електроенергії для населення, для того, щоб зменшити ці дотації», - повідомила Кривенко.

<https://expro.com.ua/novini/nkrekp-vizna-neobhdnst-pdvischennya-cn-na-elektroenergyu-dlya-naselennya-u-maybutnomu>

НКРЕКП, 10.09.2019

Основною метою Регулятора є створення ефективних та конкурентних ринків, забезпечення дотримання балансу інтересів споживачів, виробників та природних монополій

10 вересня 2019 року за участю Голови та членів НКРЕКП у Комітеті Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг відбулося засідання з питання: «Про результати діяльності НКРЕКП з початку функціонування роздрібного та оптового ринку електроенергії та актуальні питання функціонування ринків природного газу та комунальних послуг, а також пропозиції щодо пріоритетних напрямків співробітництва».

Під час засідання Голова НКРЕКП **Оксана Кривенко** доповіла про сфери регулювання: функціонування, виклики, проблеми та шляхи їх вирішення.

«Основною метою Регулятора є створення конкурентних ринків. Вони мають бути зрозумілі для європейських партнерів – вони мають працювати за світовими практиками. Час не стоїть на місці, все змінюється і вдосконалюється. Аби не зменшувати динаміку трансформацій в Україні нам важливо слідкувати за змінами. Не менш важливо - перебувати в постійному діалозі з європейськими колегами і постійно обмінюватись досвідом», – зауважила Голова НКРЕКП Оксана Кривенко.

Енергетика чи екологія - що головне в об'єднаному міністерстві*Анастасія Зануда*

"Це міністерство енергетики приєднується до відомства, яке відповідало за захист довкілля, - заявив прем'єр Олексій Гончарук. - Для нас захист довкілля є пріоритетом. У світі є тренд на те, щоб енергія була чистою. Традиційно енергетика - це один з найбільших забруднювачів взагалі. Тому цей вектор не лише в тому, щоб робити електроенергію дешевшою, доступнішою, але й в тому, щоб мінімально шкодити довкіллю".

У рішенні про об'єднання є не лише добрі наміри, але і суто практичні мотиви. Міністерство енергетики відповідало значною мірою за видобуток вугілля, природний ресурс. Міністерство екології та природних ресурсів відповідало за ДержГеоНадра. То в кого має бути вугілля - в Міненерго чи в Держгеонадрах? Не зрозуміло.

За задумом нової влади, до сфери компетенції міністерства належатимуть не лише надра, а й загалом природні ресурси. Олексій Гончарук каже, що цьому ж відомству будуть підпорядковані і Агентство лісових ресурсів, і Держкомзем.

"Треба об'єднати базу даних про природні ресурси. У нас земля, вода, надра, ліс - це все зараз безтолково розірвано між різними органами. Немає однієї нормальної кадастрової карти, яку ти можеш притомно відкрити і подивитися", - каже прем'єр. І додає: "Міністерства не витесані у камінні. Якщо ми побачимо, що якась з цих рішень було не дуже вдалим і не спрацювало, ми зробимо роботу над помилками".

Оглядачі ринку обережно ставляться як до ідеї об'єднання двох міністерств, так і до нового керівника відомства.

"Зараз є рішення. Певне. Я так розумію, що завдання, які стоять перед міністерством, будуть трохи змінюватися порівняно з тими, що колись стояли перед двома колишніми. Поки це все", - каже директор енергопрограм Центру світової економіки і міжнародних відносин НАНУ Валентин Землянський. І звертає увагу на те, що при всіх масштабних планах, новий міністр чітко окреслив першочергове завдання - підготовка до опалювального сезону, заготовки вугілля.

"Скептично дивлюся на те, як у нас розвивається зелена енергетика. Від цього вже давно усі відмовилися. Ці захмарні тарифи можуть собі дозволити лише дуже багаті країни, але і вони вже так не роблять, і зовсім по-іншому регулюють зелені тарифи", - каже Сергій Дяченко, голова Бюро комплексного аналізу і прогнозування. Він нагадує, що нині підприємства "зеленої" енергетики виробляють лише 1,5% струму в країні, тоді як отримують близько 10% платежів.

"Альтернативна енергетика - це прекрасно. Чиста, гарна, нетрадиційна. Але хто сплачуватиме за це? Наприклад, у тій самій Німеччині є вже протести кінцевих споживачів з приводу збільшення тарифів на електроенергію за рахунок підтримки зеленої енергетики", - зазначає Валентин Землянський. І каже, що до того, як уряд оприлюднить проєкт бюджету, програму діяльності та нову енергетичну стратегію, аналізувати, критикувати або ж підтримувати щось дуже важко...

<https://www.bbc.com/ukrainian/features-49570107>

Додаткова інформація на цю тему – Українські Новини, 02.09.2019 «Міненергоекології створюється на основі Мінекології, а не

Міненерговугілля, - О.Гончарук». Прем'єр-міністр **Олексій Гончарук** заявив, що Міністерство енергетики та захисту навколишнього середовища створюється на основі Міністерства екології та природних ресурсів, а не Міністерства енергетики та вугільної промисловості, він повідомив під час брифінгу за підсумками засідання Кабінету Міністрів 2 вересня.

"Об'єднання Міністерства екології та природних ресурсів і Міністерства енергетики та вугільної промисловості було проведено на базі Мінекології, тобто фактично це Міненерго приєдналося до Мінекології", - сказав він.

"Міненерговугілля відповідало за видобуток вугілля, вугілля це природний ресурс, водночас Мінекології відповідало за Державну службу геології та надр і фактично за надра. І у кого повинне бути вугілля, у Міненерго чм Держгеонадр - незрозуміло. Водночас Держгеології, тобто фактично Мінекології, відповідало за нафту і газ. І з цієї точки зору об'єднання цих двох міністерств мені здається правильною ідеєю", - підсумував він.

Також О.Гончарук наголосив, що одним із чинників прийняття цього рішення була необхідність скоротити шкоду навколишньому середовищу від роботи енергетичних підприємств.

Урядовий портал, 09.09.2019

Міненерговугілля продовжує роботу з імплементації європейського екологічного законодавства у сфері енергетики

06 вересня 2019 року у Міненерговугілля під головуванням генерального директора Директорату стратегічного планування та європейської інтеграції **Віталія Кушнірова** відбулась зустріч з представниками екологічних рухів стосовно обговорення питань промислового забруднення в Україні, зокрема щодо імплементації Директиви 2010/75/ЄС «Про контроль промислового забруднення».

Нагадуємо, що метою Нацплану є поступове скорочення викидів діоксиду сірки, оксидів азоту та речовин у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом, від існуючих великих спалювальних установок, номінальна теплова потужність яких становить 50 МВт і більше, і перший дозвіл на викиди або дозвіл на проектування установки видано до 01 липня 1992 року.

Після завершення терміну дії Нацплану всі спалювальні установки мають відповідати вимогам Директиви 2010/75/ЄС по викидах вищеперелічених забруднюючих речовин.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/minenergovugillya-prodovzhuye-robotu-z-implementaciyi-yeuropejskogo-ekologichnogo-zakonodavstva-u-sferi-energetiki>

Додаткова інформація на цю тему – Мінприроди України, 12.09.2019 **«Ми повинні налагодити ефективний контроль за викидами та стоками».** Міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель** привітав учасників **V Міжнародного Екологічного форуму «Вода та Енергія»**, що проходить у Львові 12-13 вересня. Він наголосив на важливості дбайливого ставлення до природи та вжиття додаткових заходів для зменшення впливу на довкілля.

«У нас є інформація, що з 4,7 млрд куб. м стоків - 50% потрапляють у річки з перевищенням забруднених речовин. Така ситуація є недопустимою. Ми будемо працювати над зменшенням цього показника», - зазначив Міністр.

Одним із ключових завдань, за словами Міністра, є налагодження контролю за дотриманням законодавства у сфері екології та екомоніторинг.

«Один із наших пріоритетів - це повне перезавантаження роботи екологічної інспекції. Ми повинні налагодити ефективний моніторинг викидів та стоків. Нормативні показники повинні бути не лише на папері, а й бути дотриманими на практиці. Для цього будемо налагоджувати ефективну роботу екоінспекції», - наголосив Олексій Оржель.

<https://menr.gov.ua/news/33770.html>

Урядовий портал, 06.09.2019, «**Міністр Олексій Оржель обговорив умови для будівництва сміттєпереробних заводів з французькою компанією «SUEZ».** Міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель** провів робочу зустріч з представниками компанії «SUEZ» (Франція), де обговорили можливості для співпраці у напрямках водоочищення та переробки побутових відходів.

Міністр окреслив основні напрямки роботи новоутвореного Міністерства та зазначив, що **одним із пріоритетів є енергоефективність.** Також підтвердив зацікавленість у впровадженні інвестиційних проектів, зокрема на муніципальному рівні.

Також повідомив про активну роботу над удосконаленням законодавства у сфері водопостачання, очистки стічних вод, переробки відходів та внесенням змін, необхідних для розвитку інвестиційних проектів у цих сферах.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245394347

ExPro, 02.09.2019

Міненергодоквілля внесе зміни до Прогнозного балансу е/е на 2019 р через тривалий ремонт блоку №1 ХАЕС

Міністерство енергетики та захисту довкілля перерахує та внесе зміни до Прогнозного балансу електроенергії на 2019р у зв'язку з тим, що згідно графіку (в середині серпня) не був підключений до мережі енергоблок №1 ХАЕС, яка входить до складу ДП «НАЕК «Енергоатом». Про це під час прес-конференції 2 вересня повідомив міністр енергетики та захисту довкілля **Олексій Оржель.**

«Зважаючи на ситуацію на Хмельницькій АЕС, у нас там не увійшов в операційну діяльність блок, і тому треба перерахувати баланс», - сказав він.

Також Оржель додав, що міністерство перегляне Енергетичну стратегію України до 2035 р. «Енергетична стратегія буде точно переглянута тому, що у нас є стратегія, яка не виконується», - зазначив урядовець.

Нині діюча «Енергетична стратегія України до 2035р» була затверджена урядом в середині серпня 2017р. Цей документ передбачав зниження енергоємності української економіки до 2035 р у два рази, також планувалося збільшити долю відновлювальної енергетики до 25%, а гідроенергетики – до 13% в загальному енергобалансі.

<https://expro.com.ua/novini/mnenergodovklllya-vnese-zmni-do-prognoznogo-balansu-ee-na-2019r-cherez-trivaliy-remont-bloku-1-haes>

Обозреватель, Украинские Новости, Главком, 05.09.2019

До ціни вугілля по "Роттердам+" немає претензій - НАБУ

В Національному антикорупційному бюро України заявляють, що не мають претензій до індексу API2 в основних портах Західної Європи, як базового орієнтиру для визначення ціни на вугілля в Україні за формулою "Роттердам+".

На думку детективів, ціна вугілля в Амстердамі, Роттердамі та Антверпені в цілому відповідала встановленим цінам на ринку енергетичного вугілля в Україні. Про це йдеться в офіційній відповіді НАБУ на запит Інформаційного бюлетеню ICC Ukraine.

"Згідно з Порядком, затвердженим постановою НКРЕКП №289 від 03.03.16, індикативна ціна вугілля НКРЕКП визначена на рівні індексу API2 на умовах CIF в основних портах Західної Європи (Амстердам-Роттердам-Антверпен), рівень якої в цілому відповідав встановленим цінам на ринку енергетичного вугілля в Україні на час ухвалення Порядку. Зауважимо також, що детективи Національного бюро у вказаному кримінальному провадженні не висувають обвинувачення службовим особам НКРЕКП в частині необґрунтованості застосування індикативної ціни на рівні API2, оскільки досудовим розслідуванням не встановлено ознак необґрунтованості застосування такого інструменту як індикативна ціна, а також обрання у якості індикативу показника світової ціни на енергетичне вугілля на рівні API2", - зазначає прес-служба НАБУ.

В Національному бюро інформують, що НКРЕКП мала підстави для впровадження прозорої методики формування ціни електроенергії та енергетичного вугілля на противагу попереднім практикам "ручного" регулювання.

Детективи антикорупційного органу мають зауваження виключно до обґрунтованості включення в формулу "Роттердам+" логістичних витрат на транспортування та перевалку вугілля.

"Акцентуємо увагу на тому, що суть обвинувачення не стосується неправильного застосування індикативної ціни на рівні API2 як такої, що застосована в умовах відсутності вільного ринку енергетичного вугілля в Україні. Натомість Національним бюро висунуто обвинувачення службовим особам НКРЕКП у включенні до Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни на електричну енергію завідомо нереальних (економічно не обґрунтованих) витрат на транспортування енергетичного вугілля в частині прогнозованих обсягів використання вітчизняного вугілля на доставку його до України морським шляхом та перевалку в портах України, що надало необґрунтовані переваги генеруючим компаніям ТЕС і призвело до необґрунтованого збільшення оптової ринкової ціни електричної енергії", - підкреслюють в НАБУ.

Європейська асоціація вугілля та лігніту прийшла до висновку, що використання формули "Роттердам+" українською владою було обґрунтованим підходом. Про це йдеться в звіті асоціації, опублікованому на сайті Нацкомісії, що здійснює держрегулювання в сфері енергетики і комунальних послуг (НКРЕКП).

Формула "Роттердам+" була введена постановою НКРЕКП №289 від 3 березня 2017 року "Про затвердження порядку формування прогнозованої оптової ціни електричної енергії". Згідно з постановою, в ціну електроенергії закладалася вартість вугілля, виходячи з котирувань індексу API2 європейського хабу АРА (Амстердам - Роттердам - Антверпен) + витрати на транспортування до України. Таким чином, в тарифі встановлювалась рівна ціна на енергетичне вугілля українського та іноземного походження.

https://www.obozrevatel.com/ukr/economics/do-tsini-vugillya-po-rotterdam-nemae-pretenzij-nabu.htm?fbclid=IwAR0Eky7Fa0Ftsg9kf-PdZezRGtKkQ0kE7jmTr4RP9J-4D7yfzfsLnq_Z0c

Украинские Новости, Капитал, Апостроф, 05.09.2019

Сегодня нет желающих продать в Украину уголь по цене "Роттердам+"

Сопредседатель Фонда энергетических стратегий **Дмитрий Марунич** сообщил, что компания ДТЭК заявила о готовности купить на биржевых торгах уголь для своих ТЭС по цене, рассчитанной по формуле "Роттердам+", но не получила предложений. А также подчеркнул, что стоимость импорта угля в Украину превышает его цену по формуле – по формуле цена 1740 грн за тонну, а импорт – свыше 1900 грн за тонну.

"Цена по "Роттердам+" ниже, чем реальные цены угля, заходящего сюда по импорту. Вот и все. То есть, уже понятно, что "Роттердам+" 1740 гривен тонна. А уголь, который ДТЭК фактически, информация уже публичная, контрактировал, уже законтрактировал в Штатах и в Колумбии, - 1900 с плюсом гривен тонна. По схожей цене контрактировала уголь компания Центрэнерго за границей... В итоге получается, что цена, как бы там от этого не было печально, она объективная. "Роттердам+", при всей критике в отношении этой всей истории, не покрывает в настоящее время реальные затраты на импорт угля внутрь государства Украина. Поэтому и не купили", - объяснил Марунич.

По словам эксперта, в настоящее время в Украине есть дефицит угля, его запасы на складах на ТЭС вдвое меньше, чем в это же время в прошлом году, что грозит срывом отопительного сезона.

Украинские Новости, Апостроф, Fin.Org.UA, 09.09.2019

НАБУ уже не имеет претензий к "Роттердам"

и не должно иметь их и к "плюсу", - Кушнирук

Экономический эксперт **Борис Кушнирук** на своей странице в Facebook написал: "НАБУ до сих пор не разобрались, почему в Порядок формирования прогнозной оптовой рыночной цены на электрическую энергию были внесены расходы на транспортировку энергетического угля" в части прогнозируемых объемов использования отечественного угля на доставку его в Украину морским путем и перевалку в портах Украины". В переводе на человеческий язык - детективы до сих пор не понимают, почему в формуле оптовой рыночной цены на э/э, уголь украинских шахт учтен по цене импортного".

Эксперт отметил, что аналогичные "Роттердам+" формулы действуют на других энергетических рынках. В частности, на газовом рынке действует формула "Дюссельдорф+", согласно которой в стоимость украинского газа закладываются логистические потери из немецкого хаба NetConnect Germany (NCG).

"То же с урановым концентратом для "Энергоатома". Постановление НКРЭКУ №990 от 01.08.2017 "Методика формирования, расчета и установления тарифов на электрическую энергию, вырабатываемую на атомных станциях четко привязывает стоимость атомного топлива к мировым ценам + потери на транспортировки: "Цены на ураносодержащее сырье, услуги конверсии и обогащения определяются, исходя из цен, опубликованных в информационных обзорах "Ux Weekly" и "Nuklear Market Review". Услуги по фабрикации ядерного топлива определяются согласно условиям подписанных контрактов. Расчетам тарифов включается стоимость услуг по транспортировке свежего ядерного топлива и ядерных материалов, подлежащих оплате в плановом периоде", - написал эксперт.

Генеральный секретарь Европейской ассоциации угля и лигнита

EURACOAL **Брайан Риккетс** заявлял, что введение импортного паритета при ценообразовании на уголь было единственно верным решением для Украины, а привязка к индексу API2 (порт Роттердам) - абсолютно корректна.

С 1 июля 2019 в связи с введением в Украине нового рынка электроэнергии действие формулы "Роттердам+" прекратилась.

<https://ukranews.com/news/652602-nabu-uzhe-ne-imeet-pretenzij-k-rotterdam-i-ne-dolzno-imet-ih-i-k-plyusu-kushniruk>

5 канал, Прямий, 02.09.2019

«США готові допомогти Україні досягти її повного потенціалу у сфері енергетики» – міністр енергетики США Рік Перрі

Вашингтон готовий допомогти Україні досягти повного потенціалу у сфері енергетики. Про це в Facebook написав міністр енергетики США **Рік Перрі**.

Він зазначив, що 1 вересня супроводжував віцепрезидента **Майка Пенса** на зустрічі з президентом України **Володимиром Зеленським** у Варшаві.

"Для України енергетична безпека – це національна безпека", – наголосив міністр. На його думку, підписання США, Польщею та Україною меморандуму про тристороннє співробітництво у сфері енергетики є "надзвичайною перемогою". "Меморандум про співпрацю США, Польщі та України закінчився перемогою для енергетичної, економічної та національної безпеки всіх трьох країн", – зауважив Р.Перрі.

Також він назвав продуктивною зустріч з секретарем РНБО України **Олександром Данилюком** та новопризначеним міністром енергетики України **Олексієм Оржелем**.

"США готові допомогти Україні досягти її повного потенціалу у сфері енергетики з допомогою американських технологій, ресурсів і підтримки", – заявив американський міністр.

<https://www.5.ua/ekonomika/ssha-hotovi-dopomohty-ukraini-dosiahty-ii-povnoho-potentsialu-u-sferi-enerhetyky-rik-perri-198458.html>

Цензор.НЕТ, Энергореформа, УНИАН, Украинские Новости, 10.09.2019

США направили в Украину экспертов Минэнергетики, которые помогут решить проблему перебоев в энергоснабжении со стороны РФ

Министерство энергетики США направляет в Украину экспертную делегацию, которая поможет в разработке "Зимнего плана действий" для решения критических потребностей во время зимнего сезона 2019-2020 годов, на своей странице в сети Facebook сообщает посольство США в Украине.

https://censor.net.ua/news/3147487/ssha_napravili_v_ukrainu_ekspertov_minenergetiki_kotory_e_pomogut_reshit_problemu_pereboev_v_energospabnjenii

ExPro, Энергореформа, Українські Новини, 10.09.2019

Комітет Ради з питань енергетики просить Мінфін знизити відрахування прибутку держенергопідприємств з 90% до 30%

Комітет Верховної Ради з питань енергетики та комунальних послуг підтримав лист-звернення до Міністерства фінансів з пропозицією внести зміни до урядової постанови та знизити обов'язкову частку відрахування чистого прибутку державних енергетичних підприємств до бюджету з 90% до 30%.

«Є пропозиція понизити частку відрахування з 90% до не більше 30%», - представив рішення голова комітету **Андрій Герус**. За його словами, енергетичні підприємства потребують значних коштів для виконання інвестиційних програм для оновлення значного фонду зношених активів.

Дане рішення комітету підтримав віце-президент НАЕК «Енергоатом» **Айдин Айсін**, який був присутній на засіданні.

<https://expro.com.ua/novini/komteti-radi-z-pitan-energetiki-prosit-mnfnznizitivdrahuvannya-pributku-derjenergopdprimstv-do-30>

УНН, 11.09.2019

Міністр енергетики розповів про переговори з Коломойським

10 вересня во время зустрічі Президента **Владимира Зеленського** і представників української влади з бізнесменом **Ігорем Коломойським** обговорювали питання стабілізації ринку електроенергії і забезпечення ефективної роботи суб'єктів генерації. Об цьому сказав міністр енергетики і захисту навколишнього середовища **Алексей Оржель**.

"С Коломойським говорили про стабілізацію ринку електричної енергії і забезпечення ефективної роботи суб'єктів генерації", - сказав міністр.

<https://www.unn.com.ua/ru/news/1823861-ministr-energetiki-rozpoviv-pro-peregovori-z-kolomoyskim>

Урядовий портал, 13.09.2019

Міністр енергетики та захисту довкілля Олексій Оржель обговорив із Світовим банком спільні пріоритети подальшого співробітництва

12 вересня 2019 року відбулась зустріч Міністра енергетики та захисту довкілля України **Олексія Оржеля** з директором Світового банку у справах України, Білорусі та Молдови **Сату Кахконен**.

У ході зустрічі сторони обговорили весь комплекс питань, пов'язаних з «анбандлінгом» НАК «Нафтогаз України», зокрема і напрацювання щодо нової моделі відокремлення оператора ГТС, яку Міністр нещодавно презентував представникам Європейської Комісії.

Сторони висловили зацікавленість у подальшій плідній співпраці щодо розширення портфеля інвестиційних проектів Світового банку в Україні та започаткуванню нових енергетичних проектів. Зокрема, Міністр запропонував представникам Банку відкриття напрямів для інвестування у переробку твердих побутових відходів.

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/oleksij-orzhel-obgovoriv-iz-svitovim-bankom-spilni-prioriteti-podalshogo-spivrobitnictva>

УНІАН, 12.09.2019

До України прийшла перша партія американського зрідженого газу

Компанія "Укртатнафта" придбала 6 150 т зрідженого нафтового газу виробництва американської компанії Enterprise Products Partners A.

9 вересня пальне доставили на термінал «Укрлоудсистем» в Одесі, повідомляє Argusmedia. Газ перевантажили з судна Globe Atlas класу VLGC (дедвейт - до 44 000 т), який стояв на рейді біля південного узбережжя Кіпру, і доставили газомовом Ladybower. Зазначається, що «Укртатнафта» цього року імпортувала морем п'ять партій ЗВГ. Всього за січень-серпень до України по

морю надійшло близько 27 600 т газу. Крім «Укртатнафти», морські партії закупувала компанія Orange Oil з постачанням в порт Очаків.

<https://www.unian.ua/economics/energetics/10683552-do-ukrajini-priyshla-persha-partiya-amerikanskogo-zridzhenogo-gazu.html>

УНІАН, 12.09.2019

"Нафтогаз" знизив ціну газу для населення, але попередив про зростання тарифів у холоди

Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» розрахувала нову ціну природного газу для потреб населення та інших споживачів за спеціальними зобов'язаннями, яка діятиме у вересні.

Як повідомила прес-служба компанії, ціна газу, за якою "Нафтогаз" продає його у вересні газзбутам і постачає споживачам за ПСО, визначена на рівні 4 493,64 грн за тисячу кубометрів (без урахування ПДВ і транспортних витрат). "Порівняно з серпнем вартість газу зменшиться на 3,4%. Кінцева ціна газу в регіонах України залежить від тарифу на розподіл газу, встановленого НКРЕКП для відповідного обл- або міськгазу. Постачальники газу зобов'язані інформувати споживачів про кінцеву ціну", - відзначили в прес-службі.

Всього з квітня цього року ціна, за якою "Нафтогаз" продає газ для потреб населення та інших захищених споживачів, знизилася майже на 28%, повідомили в компанії. Водночас, у "Нафтогазі" попередили, що з завершенням теплої пори року очікується підвищення попиту на газ і можливе зростання цін на нього як на європейському ринку, так і в Україні.

<https://www.unian.ua/economics/energetics/10683729-naftogaz-zniziv-cinu-gazu-dlya-naselennya-ale-poperediv-pro-zrostannya-tarifiv-u-holodi.html>

Урядовий портал, 12.09.2019

Реалізація спільних з ЄБРР проектів сприятиме прискоренню реформ в енергетиці - Олексій Оржель

12 вересня 2019 року відбулась зустріч Міністра енергетики та захисту довкілля України **Олексія Оржеля** з представниками ЄБРР на чолі з Віце-президентом **Аланом Пію**.

Представляючи делегації Банку бачення роботи новоствореного міністерства, Олексій Оржель підкреслив, що рішення об'єднати Міністерство екології та природних ресурсів та Міністерство енергетики та вугільної промисловості приймалось з урахуванням міжнародного досвіду та принципів сталого розвитку і вже в найближчий час дозволить зняти протиріччя, які виникали між відомствами і стримували реформування в обох сферах.

Сторони обговорили питання щодо реформування та лібералізації газового ринку, функціонування ринку електроенергії, «анбандлінгу» НАК «Нафтогаз України».

Приділено увагу питанням відновлюваної енергетики, реалізації проектів ЄБРР в Україні та започаткуванню нових, а також питанням енергоефективності.

Окрему увагу було приділено питанням корпоратизації енергетичних підприємств, що дасть змогу забезпечити застосування прозорих європейських підходів до управління зазначеними Компаніями.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245395400

БизнесЦензор, 12.09.2019

Министерство энергетики и защиты окружающей среды реформирует Экоинспекцию

Министерство энергетики и защиты окружающей среды считает приоритетной задачей "перезагрузку" работы Экологической инспекции.

Одним из ключевых задач, по словам министра энергетики и защиты окружающей среды **Алексея Оржеля**, является налаживание контроля за соблюдением законодательства в сфере экологии и экомониторинг.

Министр отметил важность бережного отношения к природе и принятия дополнительных мер для уменьшения влияния на окружающую среду.

"У нас есть информация, что с 4,7 млрд кубометров стоков - 50% попадают в реки с превышением загрязненных веществ. Такая ситуация недопустима. Мы будем работать над уменьшением этого показателя", - подчеркнул министр.

https://biz.censor.net.ua/news/3148036/ministerstvo_energetiki_i_zaschity_okrujayuscheyi_sre_dy_reformiruet_ekoinspektsiyu

Додаткова інформація на цю тему – LB.ua, 12.09.2019 «Енергоекологія. Що очікують від новаторського Міністерства?». LB.ua поспілкувався з експертами про плюси та небезпеки об'єднання двох відомств:

Андрій Зінченко, співзасновник ГО "Greencubator".

Юлія Мельник, експертка 350.org з питань розвитку відновлюваної енергетики у країнах Східної Європи, Кавказу і центральної Азії.

Максим Савельєв, науковий співробітник Інституту проблем математичних машин і систем НАНУ, більше 20 років працював на Чорнобильській АЕС.

Ознайомитися з висновками експертів можна за посиланням:

https://lb.ua/society/2019/09/12/437097_energoekologiya_shcho_ochikuyut_vid.html

«ДЗЕРКАЛО ТИЖНЯ. Україна», 14.09.2019

Про популізм і популістів у сучасній Україні

Олексій Кучеренко, народний депутат України,
Перший заступник Голови Комітету
з питань енергетики та ЖКП

Проблема цін на газ і тарифів на комунальні послуги в Україні реально існує і потребує вирішення.

Як зробити українців менш вразливими до популізму?

Під таким заголовком 4 вересня 2019 р. вийшла аналітична записка Центру економічної стратегії (ЦЕС). На його сайті зазначається, що це неурядовий дослідницький центр з питань економічної політики. ЦЕС не підтримує жодних політичних партій чи політичних лідерів і є членом Реанімаційного пакета реформ (РПР) — громадської платформи, що об'єднує провідні неурядові організації й експертів з усієї України і виконує функції координаційного центру з розробки та реалізації ключових реформ у країні.

В аналітичній записці ЦЕС зазначається: "В останні роки популістські рухи набувають дедалі більшої популярності у світі. Україна не є винятком: наше дослідження свідчить, що в середньому 84% населення підтримують популістську політику, а 59% не лише підтримують популістську політику, а й вважають її

реалістичною. ...ми бачимо, що в деяких питаннях підтримка популізму є особливо стійкою, і жодна аргументація не здатна суттєво її послабити. Прикладом такого питання є державне регулювання цін: прихильники цієї політики не здатні подолати аргументи проти".

Далі автори аналітичної записки обрали для аргументації вісім популістських політик, які, на їх переконання, не є реалістичними, дві з них такі:

- газ, видобутий в Україні, спрямувати на потреби населення;
- зниження ціни на газ у два рази.

Насправді газу, видобутого в Україні держкомпаніями, недостатньо для потреб населення, і держава не може змусити приватних виробників продавати газ громадянам за низькими цінами. Окрім цього, така політика призведе до зниження видобутку газу, бо зменшить привабливість інвестицій у видобуток, а також тягне за собою зростання у майбутньому обсягів імпорту газу та збільшення дефіциту бюджету (через те що природний газ купуватиметься на світовому ринку і продаватиметься громадянам за ціною, нижчою за ринкову). Також така політика ймовірно призведе до зростання корупції через можливість скористатися різницею між двома цінами на природний газ, продаючи газ підприємствам за цінами для населення.

За аналогією з пропозицією щодо державного регулювання цін на ліки та продукти, пропозиція зниження ціни на газ у два рази також є популістською. Встановлення ціни, нижчої за ринкову, призведе до дефіциту на ринку газу, якщо держава покриватиме цю різницю в ціні (в даному випадку через зменшення видобутку газу), та корупції. Таким чином, виникає корупційний ризик, що газ для підприємств буде продаватися за цінами для населення. Попри те, така політика також призведе до значного зростання видатків бюджету (а отже, дефіциту бюджету та інфляції) і заміни системи таргетованих субсидій (коли держава допомагає тим, хто цього потребує) на систему, за якої допомогу отримуватимуть не лише бідні, а й багаті".

Отже, популізм у цих двох напрямках полягає в такому:

1. Газу, видобутого в Україні державними компаніями, недостатньо для потреб населення.
2. Держава не може змусити приватних виробників продавати газ громадянам за низькими цінами, бо така політика призведе до зниження видобутку газу, що зменшить привабливість інвестицій у видобуток.
3. Встановлення ціни, нижчої за ринкову, призведе до дефіциту на ринку газу, а держава покриватиме різницю в ціні через зменшення видобутку газу.
4. Виникає корупційний ризик, що газ для підприємств продаватиметься за цінами для населення.
5. Така політика також призведе до значного зростання видатків бюджету (а отже, дефіциту бюджету та інфляції) і заміни системи таргетованих субсидій (коли держава допомагає тим, хто цього потребує) на систему, за якої допомогу отримуватимуть не лише бідні, а й багаті.

При діючих умовах, коли ціна на газ для населення прив'язана до цін імпортованого газу, визначити реальну потребу у субсидіях досить проблематично, бо такі ціни суттєво змінюються протягом року, а також є значно вищими за економічно обґрунтовану ціну. Проведення верифікації та зменшення субсидій у таких умовах, крім того, що є досить чутливим для суспільства, не

дасть бажаних результатів, бо наслідком будь-якого зменшення субсидій при високій ціні буде накопичення заборгованості за газ.

У сфері енергозабезпечення України такі популісти безперечно є. Їх можна і треба ідентифікувати за принципом: "голосні обіцянки при нульовому результаті". Популістами є ті, хто розробляв, приймав і впроваджував Концепцію розвитку газовидобувної галузі України (Програму видобутку газу до 2020 р.), для виконання якої підвищували ціни на газ і яку провалили, так і не знайшовши відповідальних. Популісти ті, хто на початку процесу різкого підвищення цін на газ щедро засівав субсидіями всіх охочих, а вже через рік почав хаотично викидати із переліку субсидіантів незахищені верстви населення, залишаючи кумів, сватів, братів та інших "правильних" споживачів. Популістами є ті, хто тримаючись за посаду, брав на себе зобов'язання, які не міг та й не збирався виконувати. Зокрема, це стосується керівників "Нафтогазу", які зобов'язувалися ще в березні 2019 р. видобути до 1 січня 2020-го щонайменше 18,2 млрд кубометрів газу (навіть у березні 2019 р. ця цифра виглядала знущально-комічною), бралися відокремити діяльність з транспортування газу відповідно до моделі, обраної Кабміном (розпорядження КМУ від 20 березня 2019 р. №161-р.), обіцяли ліквідувати "Нафтогаз" (у 2015 р. молодий менеджмент цієї компанії), обіцяли, що після виграшу в Стокгольмському арбітражі ціни для населення знизяться удвічі, а "Газпром" сплачуватиме за транзит у три рази більше коштів, та інше.

З усіма актуальними аналітичними дослідженнями і аргументованими пропозиціями народного депутата України Олексія Кучеренка, відомого фахівця у сфері енергетичної безпеки та житлово-комунального господарства та повним текстом статті можна ознайомитись за посиланням:

https://dt.ua/energy_market/pro-populizm-i-populistikiv-u-suchasniy-ukrayini-323488.html

Автор завершив статтю словами: «Загалом виклики, що стоять перед газовою галуззю після п'яти років неухильних реформ, є як ніколи актуальними серед загроз національній безпеці України та належать до головних проблем захисту інтересів країни в енергетичній сфері країни.

Думай... те!»

♦ Нові призначення у сфері енергетики. Депутати

Комітет ВР України з питань енергетики та ЖКП, 10.09.2019

Склад Комітету ІХ-го скликання

(http://kompek.rada.gov.ua/news/Pro_komitet/SKLAD_9/73763.html)

Голова Комітету	ГЕРУС Андрій Михайлович
Перший заступник голови Комітету	КУЧЕРЕНКО Олексій Юрійович
Заступник голови Комітету	ІОФФЕ Юлій Якович
Заступник голови Комітету	МУЛИК Роман Миронович
Заступник голови Комітету	СЕМІНСЬКИЙ Олег Валерійович
Секретар Комітету	ШАПОВАЛОВ Юрій Анатолійович
Член Комітету	
	БОНДАР Михайло Леонтійович
	ВОЛИНЕЦЬ Михайло Якович
	ГОРОБЕЦЬ Олександр Сергійович
	ГРИБ Вікторія Олександрівна
	ЖУПАНИН Андрій Вікторович
	КАМЕЛЬЧУК Юрій Олександрович
	КІСІЛЬОВ Ігор Петрович
	КІТ Андрій Богданович
	МОРОЗ Володимир Вікторович
	НАГОРНЯК Сергій Володимирович
	ПИВОВАРОВ Євген Павлович
	ПРИПУТЕНЬ Дмитро Сергійович
	СКОРОХОД Анна Костянтинівна
	ШИПАЙЛО Остап Ігорович
	ЮРЧЕНКО Олександр Миколайович

Склад підкомітетів Комітету з питань енергетики

та житлово-комунальних послуг

10-11 вересня 2019 року відбулось засідання Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг.

Голова Комітету А.Герус запропонував звернутися до Кабінету Міністрів України та Міністерства фінансів України щодо розподілу чистого прибутку державних енергетичних компаній у вигляді дивідендів. Члени Комітету підтримали зазначене звернення.

Наступним питанням порядку денного стала інформація Міністра розвитку громад та територій України А.Бабак.

Пані Міністерка надала інформацію щодо підготовки систем життєзабезпечення до опалювального сезону, а також окреслила першочергові питання щодо співпраці з Комітетом стосовно:

- реалізації закону Про житлово-комунальні послуги;
- забезпечення співпраці в удосконаленні законодавства.

Після доповіді пані А.Бабак відповіла на питання народних депутатів стосовно заборгованості за житлово-комунальні послуги та здійснення державного регулювання у сфері теплопостачання. В дискусії взяли участь народні депутати Герус А.М., Кучеренко О.О., Волинець М.Я., Юрченко О.М., Мороз В.В. та Нагорняк С.В.

Наступним питанням на засіданні Комітету було заслуховування інформації Голови НКРЕКП О.Кривенко.

Пані О.Кривенко доповіла стосовно підсумків роботи НКРЕКП.

Також О.Кривенко наголосила на можливості НКРЕКП рекомендувати Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг певні законодавчі зміни, які зможуть покращити роботу регулятора.

Голова Комітету А.Герус наголосив на необхідності “живого” діалогу з НКРЕКП та озвучив пропозицію щодо конструктивної співпраці.

Також до дискусії приєдналися народні депутати – члени Комітету Камельчук Ю.О., Кучеренко О.Ю., Іоффе Ю.Я. та Волинець М.Я. з запитаннями стосовно ціноутворення на газ, постачання газу до проблемних регіонів та підключення до електромереж.

Перейшовши до розгляду питань в розділі «Різне» членами Комітету Іоффе Ю.Я. та Кучеренко О.Ю. було представлено два законопроекти: проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про ринок природного газу" щодо впорядкування ціноутворення та недопущення підвищення цін і тарифів на природний газ», р.№1122 та проект Закону «Про внесення змін до Закону України "Про ринок природного газу" (щодо спрямування природного газу вітчизняного видобутку на потреби населення у повному обсязі)», р.№1177.

В результаті обговорення було прийнято одностороннє рішення про опрацювання цих законопроектів на спільних засіданнях відповідних підкомітетів для їх вивчення, аналізу та порівняння.

Також було прийнято одностороннє рішення стосовно створення робочої групи по розробці законопроекту на базі р.№10228 (VIII скликання) під керівництвом першого заступника голови Комітету О.Кучеренка.

ExPro, Українська енергетика, 11.09.2019

Кабмін звільнив всіх заступників міністра енергетики, крім Наталії Бойко

Кабінет Міністрів, на засіданні 11 вересня, прийняв рішення звільнити чотирьох заступників міністра енергетики та вугільної промисловості. Зокрема, було звільнено першого заступника міністра **Тетяну Максимець** та трьох заступників – **Юлію Підкоморну, Михайла Близнюка, Анатолія Корзуна.**

Таким чином, на даний момент, єдиним заступником міністра залишається **Наталія Бойко.**

<https://expro.com.ua/novini/kabmn-zvlniv-vsh-zastupnikv-mnstra-energetiki-krm-natal-boyko>

ExPro, БизнесЦензор, Украинские Новости, 03.09.2019
**Парламент направив в Конституційний суд правки,
які дозволять президенту призначати членів НКРЕКП**

Верховна Рада направила до Конституційного Суду для одержання висновку щодо відповідності вимогам Конституції проекту закону «Про внесення змін до статті 106 Конституції (щодо закріплення повноважень президента утворювати незалежні регуляторні органи, Національне антикорупційне бюро України, призначати на посади і звільняти з посад директора НАБУ і директора Державного бюро розслідувань)».

За ухвалення відповідної постанови №1014 проголосували 282 народних депутати.

Законопроектом запропоновано доповнити статтю Конституції 106 «Президент України», передбачивши повноваження держави утворювати незалежні регуляторні органи, що здійснюють державне регулювання, в тому числі НКРЕКП, а також призначати і звільняти їх членів в порядку, визначеному законами України.

<https://expro.com.ua/novini/parlament-napравiv-v-konstitucyniy-sud-pravki-yak-dozvolyat-prezidentu-priznachati-chleniv-nkrekp>

Урядовий портал, 05.09.2019

**Керівникам підприємств та структурних підрозділів апарату
Міненерговугілля представили нового Міністра енергетики та захисту
довкілля Олексія Оржеля**

У апаратній нараді взяли участь перший заступник та заступники Міністра енергетики та вугільної промисловості, державний секретар, народні депутати, голова Громадської ради при Міненерговугілля **Семен Поташик**.

Олексій Оржель окреслив пріоритети подальшої роботи.

«Ми працюємо на загальну ціль: щоб наша енергетика та екологія слугувала на благо нашої країни», - наголосив О. Оржель.

Серед пріоритетних завдань визначив **підготовку до осінньо-зимового періоду та забезпечення сталого його проходження. Наголосив про важливість приросту запасів вугілля.**

«Будемо здійснювати координацію та співпрацю з метою нарощування запасів вугілля на складах ТЕС», - наголосив Міністр.

Пріоритетом, за словами Міністра, є завдання щодо підписання вигідного транзитного договору для транспортування газу.

Також потребує значної уваги питання впровадження ринку електричної енергії. При цьому Олексій Оржель подякував підприємствам ДП НАЕК «Енергоатом», ПрАТ «Укргідроенерго», які взяли на себе додаткові зобов'язання під час запуску ринку електричної енергії з 1 липня 2019 року.

Міністр висловив сподівання на ефективну співпрацю та оперативне вирішення питань в енергетичній галузі та у сфері захисту довкілля.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245393861

БизнесЦензор, 03.09.2019

«Партнер с отличным послужным списком» – вице-президент Еврокомиссии Шефчович о новом главе Минэнерго Оржеле

Вице-президент Европейской Комиссии **М.Шефчович** сообщил, что провел продуктивный телефонный разговор с новым министром энергетики и экологии Украины **Алексеем Оржелем**. Об этом М.Шефчович написал в Twitter.

"Имел продуктивную дискуссию с новым министром энергетики Украины Алексеем Оржелем. Хорошо иметь партнера с таким замечательным опытом в области энергетики и энергетического перехода, учитывая задачи, которые у него впереди, в частности, анбандлинг и трехсторонние газовые переговоры", - написал Шефчович.

Национальная акционерная компания "Нафтогаз Украины" должна завершить процесс анбандлинга государственной компании до конца 2019 года по модели, определенной еще в июле 2016 года и основанной на обязательствах Украины перед Европейским энергетическим сообществом.

https://censor.net.ua/news/3146271/partner_s_otlichnym_poslujnym_spiskom_vitseprezident_e_vrokomissii_shefchovich_o_novom_glave_minenergetiki

УНН, 11.09.2019

Уряд призначив нових членів наглядової ради НАК “Нафтогаз України”

“Ми замінили своїх представників в наглядовій раді НАК “Нафтогаз України”, замість **Володимира Демчишина, Сергія Попика та Костянтина Мар’євича**, представниками держави в наглядовій раді НАК “Нафтогаз України” будуть **Юлія Ковалів та Наталія Бойко**. Це наші колеги, які дуже глибоко розуміють тематику газової сфери, і власне роботу цього підприємства, дуже сподіваюся на конструктивну співпрацю з ними”, - сказав Прем’єр-міністр **Олексій Гончарук**.

<https://www.unn.com.ua/uk/news/1823793-uryad-priznachiv-novikh-chleniv-naglyadovoyi-radi-nak-naftogaz-ukrayini>

♦ **Визначення пріоритетних проблем розвитку атомної енергетики**

Finance.ua, Экономика, 01.09.2019

В Україні планують оновити всі АЕС

Протягом 5 років планується замінити обладнання 15 енергоблоків українських АЕС. «Програма модернізації обладнання АЕС передбачає заміну 8 конденсаторів турбін енергоблоків АЕС, в тому числі, в рамках імпорто-заміщення, планується заміна 4 конденсаторів російського виробництва. Сумарний приріст потужності енергоблоків атомних електростанцій після заміни конденсаторів складе близько 400 МВт», - йдеться в повідомленні.

«Ми суттєво розширюємо наше співробітництво в рамках програми імпортозаміщення, і це особливо важливо в нинішніх політичних умовах. Ми обговорили довгострокову ремонтну програму — заміну запасних частин, які відпрацювали свій ресурс», - заявив глава «Енергоатому» **Юрій Недашковський**.

<https://news.finance.ua/ua/news/-/455248/vsi-ukrayinski-atomni-elektrostantsiyi-planuyut-modernizuvaty-do-2024-roku>

Укрінформ, Энергореформа, Капитал, УНН, БизнесЦензор, 02.09.2019

Секретар РНБО Данилюк обговорив із представниками Westinghouse підвищення енергетичної безпеки України

Секретар Ради національної безпеки і оборони (РНБО) **Олександр Данилюк** обговорив з компанією Westinghouse Electric (США) питання підвищення ядерної та енергетичної безпеки.

"Під час зустрічі сторони обговорили питання двостороннього співробітництва, інтенсифікації співробітництва в енергетичній сфері, зокрема, з метою підвищення рівня ядерної та енергетичної безпеки", - сказано в ньому.

Зазначається, що пріоритетними напрямками роботи були визначені подальша співпраця з Westinghouse з метою реалізації проектів щодо інтеграції української і європейської енергосистем, а також залучення новітніх технологій для підвищення стійкості енергосистеми України.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2771974-daniluk-obgovoriv-z-predstavnikami-westinghouse-adernu-ta-energeticnu-bezpeku.html>

Додаткова інформація на цю тему – ExPro, УНІАН, Укрінформ, Энергореформа, БизнесЦензор, 03.09.2019 «Енергоатом» та Westinghouse розпочали співпрацю для потенційної диверсифікації палива реакторів ВВЕР-440». ДП «НАЕК «Енергоатом» та американська інжинірингова компанія Westinghouse Electric Sweden AB підписали меморандум та спільну заяву, в якій компанії оголосили про початок співпраці для потенційного майбутнього постачання палива виробництва Westinghouse для українських реакторів.

«Компанія Westinghouse Electric залучить свій досвід технологій та виробництва палива для реакторів типу ВВЕР, а НАЕК «Енергоатом» надаватиме підтримку з регуляторних та експлуатаційних аспектів потенційного майбутнього

постачання палива виробництва Westinghouse для українських реакторів ВВЕР-440», - йдеться у повідомленні.

Меморандум, який було підписано президентом Ю. Недашковським та віце-президентом і керівним директором Westinghouse Electric Sweden АВ Азізом Дагом, зокрема, передбачає розробку до кінця 2019 р. техніко-економічної оцінки впровадження тепловиділяючих збірок для реакторної установки ВВЕР-440.

У рамках виконання Меморандуму має бути розроблений проект документу **«План впровадження ядерного палива для АЕС з ВВЕР-440 України»**, яким визначаються основні етапи (заходи), кінцеві терміни виконання з розподілом відповідальності сторін та яким визначена пропозиція щодо формату та термінів впровадження палива для АЕС України з ВВЕР-440 в промислову експлуатацію.

У спільній заяві компаній підкреслюється, що меморандум про взаєморозуміння підтверджує та розширює наміри компанії Westinghouse та «Енергоатома» щодо подальшої диверсифікації постачання в Україну ядерного палива.

<https://expro.com.ua/novini/energoatom-ta-westinghouse-rozpochali-spvpracyu-dlya-potencyno-diversifikac-paliva-reaktorv-vver-440>

ExPro, 03.09.2019

«Енергоатом» планує у цьому році

повністю завантажити паливом Westinghouse енергоблок Запорізької АЕС

ДП «НАЕК «Енергоатом» планує у цьому році перевести з дослідної в промислову експлуатацію третій енергоблок Южно-Української АЕС, активна зона якого повністю заповнена ядерним паливом виробництва американської інжинірингової компанії Westinghouse, а також повністю завантажити вище згаданим паливом активну зону п'ятого енергоблоку Запорізької АЕС.

Про це з посиланням на слова президента «Енергоатома» **Юрія Недашковського**, повідомила прес-служба компанії.

«Серед цих напрямів головним є диверсифікація джерел постачання ядерного палива для АЕС України і вже до кінця 2019 року ми очікуємо, що паливо Westinghouse на третьому енергоблоці Южно-Української АЕС буде переведено в режим промислової експлуатації. 2018 року вперше в історії енергоблок №3 Южно-Української АЕС повністю перейшов на паливо виробництва Westinghouse, у цьому році під час планового ремонту паливом Westinghouse буде повністю завантажено енергоблок №5 ЗАЕС», - сказав Недашковський.

<https://expro.com.ua/novini/energoatom-planu-u-comu-roc-povnstyu-zavantajiti-palivom-westinghouse-energoblok-zaporzko-aes>

РепортерUA, EIR Center, 05.09.2019

На ЗАЭС ждуть новую технику для транспортировки ядерных отходов

Несмотря на то, что имеющийся транспортер Запорожской атомной электростанции производства США, работает вполне нормально, в соответствии с новыми нормами безопасности, станция должна иметь два специальных транспортера. Один – в резерве.

На станции уже ждут новый. Новый транспортер будет иметь более мощный

двигатель, более совершенную ходовую часть с более маневренными гусеницами, усовершенствованное управление, в том числе дистанционное – через пульт.

Транспортер для перемещения вентилируемых контейнеров необходим для функционирования сухого хранилища отработанного ядерного топлива (СХОЯТ). Тот, что есть на ЗАЭС, эксплуатируется свыше 20 лет – с 1996-го.

https://reporter-ua.com/2019/09/06/350676_na-zaes-kupili-novuyu-tehniku-dlya-transportirovki-yadernyh-othodov-foto

Держатомрегулювання, 06.09.2019

Україна провела партнерську перевірку за напрямом "Управління старінням" як одного із факторів забезпечення безпеки ядерних установок

05 вересня в Держатомрегулювання відбулося засідання Колегії Держатомрегулювання з розгляду питання про Національний план дій за результатами першої тематичної партнерської перевірки за напрямом «Управління старінням».

Засідання Колегії Держатомрегулювання проходило під головуванням **Григорія Плачкова** – Голови Держатомрегулювання, та за участю народного депутата України, Голови Підкомітету з питань ядерної енергетики та ядерної безпеки Комітету з питань енергетики та житлово-комунальних послуг – **Остапа Шипайло**, представників ДП НАЕК «Енергоатом», Інституту ядерних досліджень НАНУ та представників інших органів та організацій.

Проведення міжнародних партнерських перевірок з безпеки ядерних установок за визначеними темами передбачено Планом імплементації Директиви Ради 2014/87/ Євратом, яка встановлює основи з ядерної безпеки ядерних установок в рамках виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з іншої сторони.

У 2017 році Держатомрегулювання за участю фахівці ДП «НАЕК «Енергоатом», ІЯД НАН України, ДП «ДНТЦ ЯРБ» було розроблено «Національний звіт до першої тематичної партнерської перевірки за напрямом «Управління старінням». Перевіркою було охоплено усі енергоблоки АЕС та дослідницькі реактори з потужністю більше 1 МВт.

<http://www.snrc.gov.ua/nuclear/uk/publish/article/433890>

ДАЗВ, Українські Новини, 06.09.2019

Комплекс "Вектор" прийняв на поховання перші 120 упаковок РАВ

Комплекс виробництв "Вектор" прийняв на поховання перші 120 упаковок високоактивних радіоактивних відходів (РАВ), йдеться в повідомленні державного агентства з управління зоною відчуження.

"На комплексі виробництв "Вектор" увзяли перші 120 упаковок РАВ, що утворюються при переробці рідких РАВ у процесі зняття ЧАЕС з експлуатації. Відходи приймаються до спеціально обладнаного приповерхневого сховища твердих радіоактивних відходів "Вектор", - сказано в ньому. Також зазначається, що найближчим часом завод має вийти на повну виробничу потужність.

Комплекс "Вектор" було введено в експлуатацію в 2006 році та розташовано в 17 км від Чорнобильської АЕС, він призначений для дезактивації та подальшого

зберігання РАВ, розосереджених на території зони відчуження.

На території "Вектора" планується будівництво сховища для РАВ, які будуть повернуті в Україну після переробки в Росії, і сюди ж планується приймати відходи від спецкомбінатів.

Енергореформа, EIR Center, Українська енергетика, 06.09.2019
**Westinghouse очікує офіційної позиції нового уряду
 по проєкту "Енергомост "Україна-ЕС"**

Компанія Westinghouse Electric Sweden очікує офіційної позиції нового українського уряду по реалізації проєкту "Енергетичний мост "Україна-ЕС", повідомив CEO компанії **Патрік Фрегман (Patrick Fragman)** в ексклюзивному інтерв'ю інформаційному агентству "Інтерфакс-Україна".

"Ми поки не знаємо офіційної позиції України по цьому поводу... Ми розуміємо, що новий уряд тільки приступає до роботи, крім "енергомоста", оцінює велику кількість інших проєктів. Сподіваємося, що для нової влади його переваги будуть очевидні, і впевнені, що після детальної оцінки проєкт буде схвалено", – сказав він, коментуючи питання про ймовірність відмови України від енергомоста...

Інформація на цю тему – День, 06.09.2019 «Компанія зі США уклала з Україною меморандум щодо виробництва ядерного палива».

<https://day.kyiv.ua/uk/news/060919-kompaniya-zi-ssha-uklala-z-ukrayinoyu-memorandum-shchodo-vyrobnytva-yadernogo-palyva>

Енергореформа, 06.09.19 **«Westinghouse бачить можливість організації виробництва ядерного палива в Україні – CEO компанії».** Фрагменти з інтерв'ю Патріка Фрегмана (Patrick Fragman), CEO Westinghouse Electric.

<http://reform.energy/news/westinghouse-vidit-vozmozhnost-organizatsii-proizvodstva-yadernogo-topliva-v-ukraine-ceo-kompanii-12420>

Українформ, Fin.Org.UA, 06.09.2019

На ЧАЕС завершилися «холодні тести» сховища відпрацьованого палива

На Чорнобильській АЕС завершено комплексні «холодні» випробування сховища відпрацьованого ядерного палива №2 (СВЯП-2), повідомляє пресслужба Державного агентства України з управління зоною відчуження.

За словами голови ДАЗВ **Віталія Петрука**, введення в дію СВЯП-2 - це гарантія безпечної зберігання відпрацьованого палива на багато десятиліть.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2774932-na-caes-zaversilisa-holodni-testi-shovisa-vidpracovanogo-paliva.html>

Урядовий кур'єр, 06.09.2019

«У зоні ЧАЕС працюватиме 21 маршрут відвідування»

Любов Дмитренко

...в зоні відчуження затверджено 21 маршрут відвідування, серед яких 13 наземних, п'ять водних та три повітряні. «Основне завдання, яке стоїть перед нами, — безпека кожного відвідувача, який перетинає межі зони відчуження. Їхня

кількість значно зростає щороку, як і інтерес до теми чорнобильської загалом. Щоб забезпечити потребу в цікавій та правдивій інформації, ми підтримуємо розвиток нових форм відвідування, які даватимуть нам змогу якісно комунікувати з туристами», — наголосив **Віталій Петрук**.

Цього року вже встановлено новий рекорд відвідуваності зони відчуження — майже 75 тисяч туристів за вісім місяців. Лише в серпні 2019-го тут побувало 14,5 тисячі осіб. Від початку року цей показник зріс у п'ятеро. Старт повноцінної роботи водних і повітряних маршрутів стане можливим після завершення облаштування контрольно-пропускних пунктів.

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/u-zoni-chaes-pracyuvatime-21-marshrut-vidviduvanny/>

РАЕС, 12.09.2019

Інспектори МАГАТЕ перевірили енергоблок №4 РАЕС

10-11 вересня на промайданчику Рівненської АЕС відбулась планова інспекція Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) в рамках Угоди між Україною і МАГАТЕ про застосування гарантій до всього ядерного матеріалу відповідно до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

Інспекція проводилась на енергоблоці №4 (ВВЕР-1000) РАЕС, який перебуває у планово-попереджувальному ремонті.

Мета заходу – перевірка ядерного палива в активній зоні реактора енергоблоку №4 та перевірка відпрацьованого ядерного палива в басейні витримки енергоблоку.

Традиційно по завершенню інспекції відбувся дебрифінг, у ході якого обговорювалися питання щодо результатів проведення інспекційної перевірки та терміни проведення наступної. Як прокоментував то начальника лабораторії ядерного палива ВЯБ РАЕС **Віталій Шумик**, інспекцію проведено успішно, в повному обсязі та без зауважень.

<https://www.rnpp.rv.ua/inspektori-magate-perevirili-energoblok-%E2%84%964-raes.html>

♦ **Додаткові цікаві новини і цифри. Аналітичні прогнози і доленосні пропозиції**

«ЗЕРКАЛО НЕДЕЛИ. Украина», 07.09.2019

Как не стать командирами хаоса, или Жаркая зима-2020

**Михаил Гончар, Президент Центра глобалистики «Стратегия XXI»,
Владимир Горбулин, Сергей Дьяченко**

... Хаос создается в стане противника не только усилиями извне, но и действиями изнутри.

Воюют не только обычным оружием. Воюют "агрессо-дипломатией, нефтеоружием... оружием — промыванием мозгов". Стоит с этой позиции взглянуть на вызовы и угрозы ближайшего будущего для Украины. ...также может быть использовано и энергетическое оружие с эффектом массового поражения — холод, тьма, отсутствие привычного комфорта, сервиса в зимний период и мятежные толпы тех, кто еще вчера составлял 73%.

Энергополитический фактор давления играет одну из ключевых ролей в инструментальном наборе ведения войны гибридного типа. Особенно для стран с высоким удельным уровнем энергопотребления, к которым мы еще относимся.

Украина смогла в критический период 2014–2015 гг. нейтрализовать энергетическое оружие противника. Отказ от импорта природного газа напрямую из России был единственно возможным и правильным вариантом действий в условиях внешней агрессии. Переход к реверсной схеме закупки газа от компаний из стран ЕС стал возможен благодаря поддержке Европейской комиссии и конструктивному сотрудничеству со Словакией, Польшей и Венгрией. Ну а решение проблемных вопросов между "Нафтогазом" и "Газпромом" в Стокгольмском арбитраже продемонстрировало, что Украина отдает предпочтение правовым подходам, а не закулисным коррупциогенным договоренностям о "дешевом" газе. Ну и не самое последнее по значимости — это то, что в 2018-м впервые объем израсходованных средств на закупку газа по импорту был меньше чем доходы, полученные "Нафтогазом" за транзит газа в Европу. Это тем, кто мыслит исключительно коммерческими категориями.

В России не скрывают того, что транзит газа через территорию Украины будет прекращен с 10.00 1 января 2020 г. Можно, конечно, надеяться на наших партнеров из ЕС, что им удастся убедить Россию, с тем чтобы новый транзитный контракт был подписан, однако не факт, что у Еврокомиссии и ключевых европейских игроков будет достаточно политической воли для этого.

...из Москвы нам показывают "морковку" — прием "дешевого газа", который уже трижды был обещан испытанным партнерам по схеме "Росукрэнерго" под кремлевским кураторством...

Видя отсутствие должной реакции в виде прибывшей в Москву делегации "Нафтогаза", пытаются угрожать...

Также акцентируется внимание, что, дескать, Европа будет действовать заодно с РФ в вопросе газа.

В Европе действительно достаточно тех, кто находится на содержании

российских госмонополий, но в целом в ЕС время не теряли, чтобы обезопасить себя от газового оружия Кремля...

...европейские ПХГ уже заполнены газом более чем на 92%, что превышает прошлогодний показатель на 20%.

...идет заблаговременная подготовка под временное прекращение транзита через Украину с тем, чтобы, действуя кнутом и пряником, склонить Киев либо к кратковременному продлению контракта на транзит, либо к реинкарнации схемы "Росукрэнерго". Ну а европейских клиентов "Газпрома" очередной кризис должен подвигнуть, по представлениям Кремля, к быстрому решению всех вопросов достройки "Северного потока-2", над которым все еще висит дамоклов меч американских санкций.

Несмотря на проблемы в газовом и нефтяном секторах, все же наибольшей уязвимостью становится сектор электроэнергетики. Переход на новую модель рынка электроэнергии в Украине стартовал фактически с монопольной структурой генерации. Три компании — "Энергоатом", ДТЭК и "Укргидроэнерго" вместе производят более 80% электроэнергии, а в некоторые периоды — даже более 90%. Введение свободного доступа к энергосетям в условиях монопольной структуры производства приводит к росту цен. Для того чтобы избежать такого ценового скачка, правительство вынуждено регулировать цены на энергорынке.

Сейчас правительство вместе с другими причастными организациями пытается выровнять ценовую ситуацию, в частности путем снижения тарифа на услуги "Укрэнерго" и изменений квот на продажу электроэнергии по ПСО для "Энергоатома" и "Укргидроэнерго". Однако все эти меры если и дадут результат, то только в краткосрочной перспективе, поскольку основную причину роста цен на перспективу — монопольную структуру производства — преодолеть не так легко...

Но если на ценовые вопросы новой модели рынка правительство реагирует, то проблемы регулирования Объединенной энергосистемы практически вне его внимания. Рынок вспомогательных услуг и, соответственно, балансирующий рынок так и не начали свою работу, поскольку порядок сертификации субъектов для работы на нем был принят практически накануне начала внедрения новой модели энергорынка. Как следствие, предусмотренная в законодательстве система балансировки ОЭС, не работает, что сразу же дало о себе знать. Диспетчерская "Укрэнерго" вынуждена была давать команды "Укргидроэнерго" на регулирование ОЭС в предаварийном и аварийном режимах, а также пользоваться перетоками с ОЭС РФ. Если зимой, в условиях возникновения или искусственно созданного дефицита угля, возникнет ситуация необходимости импорта больших объемов электроэнергии для предотвращения блэкаута ОЭС или веерных отключений, то тем самым в руках агрессора окажется еще один рычаг влияния...

Таким образом, Украина входит в отопительный сезон с неподготовленной электроэнергетикой, что может сказаться на всем энергосекторе. Исключением... является только газовый сектор, где "Нафтогаз" выходит к началу отопительного сезона на 20-миллиардную отметку запасов в ПСГ и провел учения по реверсному использованию ГТС в условиях нулевого импорта газа, а также "Энергоатом" с достаточными запасами ядерного топлива. Но атомная генерация может оказаться уязвимой зимой, когда вырастут нагрузки на ОЭС, а указанные проблемы регулирования могут обостриться из-за дефицита маневровых мощностей,

предоставляемых частной угольной генерацией, и привести к блэкауту.

Российская Федерация будет иметь возможность влиять на энергообеспечение Украины зимой путем прекращения поставок угля и нефтепродуктов. Механизм для этого уже создан апрельским постановлением правительства РФ, которым с 1 июня предусмотрено получение разрешения в Министерстве экономического развития для экспорта энергетической продукции в Украину. Также РФ может прибегнуть к отключению своей ОЭС от параллельной работы с ОЭС Украины или шантажировать этим. Конечно, дефицит угля можно покрыть газом. Но если так делать, то хватит ли нам запасов газа на конец отопительного сезона, если зима окажется затяжной?

Необходимо уделить особое внимание киберзащите ОЭС и локальных распределительных энергосетей, а также противодиверсионным мероприятиям на Харьковщине и Полтавщине, газовые месторождения которых совокупно обеспечивают более 80% добычи отечественного газа. То же самое относится и к объектам атомной генерации, и ОЭС...

И еще одно. Не надо бояться ставить свои условия. Не надо тащиться в кильватере чужих хотелок. Зарубежные визиты не заменят домашней работы, которая должна быть выполнена, а страна подготовлена к жаркой зиме-2020. Никаких двусторонних переговоров с "Газпромом" не должно быть, пока не будет выплачено "Нафтогазу" 2,8 млрд долл. США по решению Стокгольмского арбитража. Только трехсторонний формат с участием Еврокомиссии и контракт на транзит на основе европейского энергетического законодательства...

Нам необходимо пройти грядущее полугодие...

https://zn.ua/internal/kak-ne-stat-komandirami-haosa-ili-zharkaya-zima-2020-329192_.html

Сегодня, 10.09.2019

Транзит российского газа:

Польша выиграла важный для Украины суд по "Газпрому"

Польский энергетический концерн PGNiG выиграл в Европейском суде юстиции дело о газопроводе OPAL, заявило 10 сентября Министерство энергетики Польши.

"Суд ЕС вынес выгодный для Польши вердикт по вопросу использования "Газпромом" газопровода OPAL. Суд отменил решение Еврокомиссии, дающее российскому концерну право использовать газопровод на 100%", – говорится в сообщении.

Министерство отметило, что решение суда – очередное после принятия Газовой директивы событие, которое ограничивает монополию "Газпрома" в Европе.

Глава ведомства **Кшиштоф Тхужевский** поблагодарил правительства Литвы и Латвии за поддержку польской позиции и добавил, что рад, так как "польские интересы учитываются в настолько важном европейском учреждении". При этом в польском минэнерго считают, что решение Евросуда не позволит "Газпрому" отказаться от транзита энергоносителя через территорию Украины.

"Вердикт суда ЕС имеет большое значение с точки зрения скорого прекращения действия соглашения о транзите российского газа через Украину. Из-за ограниченной возможности использования газопровода OPAL "Газпрому" придется сократить использование "Северного потока", что означает, что он, вероятно, не сможет полностью отказаться от транзита газа через Украину и будет

вынужден продолжить трехсторонние переговоры с Еврокомиссией и Украиной", – сказано в сообщении.

Тхужевский отметил, что победа Польши "снижает вероятность серьезного газового кризиса в Украине, который может также ударить по другим странам региона, включая Польшу".

Напомним, что трубопровод OPAL является сухопутным продолжением газопровода "Северный поток" по территории Германии, доставляющего газ из России в страны Евросоюза. Газ поступает в Германию до границы с Чехией. Его мощность составляет 36 млрд куб. м в год.

В июле 2017 года Европейский суд и Высший земельный суд Дюссельдорфа сняли обеспечительные меры на использование "Газпромом" мощностей OPAL, наложенные по иску PGNiG. Однако польская сторона оспорила это решение.

<https://www.segodnya.ua/economics/enews/tranzit-rossiyskogo-gaza-polsha-vyigrala-vazhnyy-dlya-ukrainy-sud-po-gazpromu-1328870.html>

Додаткова інформація на цю тему – Хвиля, 11.09.2019 «Суд по «Газпрому» обрадовал Витренко и решил судьбу «Нафтогаза». «Решение Европейского суда о неправомерности снятия ограничений на использование газопровода OPAL, который является продолжением «Северного потока», стало приятным сюрпризом», – заявил исполняющий обязанности главы НАК «Нафтогаз Украины» Юрий Витренко.

Он сообщил, что «суд прямо указывает на то, что не был соблюден принцип «энергетической солидарности»».

«Надеюсь, что все это является признаком постепенного изменения отношения Европы к «Газпрому» и использования Россией газа в качестве инструмента политического влияния», — сказал Витренко.

<https://hvylya.net/news/exclusive/sud-po-gazpromu-obradoval-vitrenko-i-reshil-sudbu-naftogaza.html>

«Голос України», 13.09.2019 «Газпром» має скоротити постачання газу вдвічі». Російський «Газпром» повинен негайно наполовину скоротити постачання газу через газопровід OPAL, який контролюється спільним підприємством «Газпрому» та німецького Wintershall і є наземним продовженням «Північного потоку». Про це заявив німецький регулятор Bundesnetzagentur, повідомляє «Європейська правда» з посиланням на Reuters.

<http://www.golos.com.ua/article/321562>

«ДЕНЬ», 12.09.19 «Європейський суд відмовив «Газпрому», Алла Дубровик-Рохова. «Урядовий кур'єр», 12.09.19 «Монополію Газпрому в Європі зменшено».

Урядовий портал, 04.09.2019

Міністр енергетики та захисту довкілля Олексій Оржель обговорив з Віце-президентом Єврокомісії Марошем Шефчовичем основні пріоритети співробітництва

3 вересня 2019 року відбулась телефонна розмова Міністра енергетики та захисту довкілля України **Олексія Оржеля** з Віце-президентом Єврокомісії **Марошем Шефчовичем**.

У ході розмови сторони відзначили, що співробітництво у сфері енергетики має залишатись одним із пріоритетів відносин України та ЄС, а також що інтеграція до енергетичних ринків ЄС сприятиме зміцненню енергетичної безпеки обох сторін.

Поряд з тим українською стороною наголошено на готовності продовжити тристоронні газові перемовини найближчим часом.

«Українська делегація, яку я очолюю, готова взяти участь у тристоронніх газових перемовинах уже цього місяця», - зазначив у ході розмови О. Оржель.

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245393588

БизнесЦензор, 10.09.2019

Кому належить зелена генерація України

Сергій Головнюв

Останні два роки "Зелений тариф" став відчутним ярмом для українських споживачів електроенергії.

30 серпня Нацкомісія, що здійснює регулювання енергетики (НКРЕКП), знизила тариф на передачу "Укренерго" в три рази – з 31,3 до 11,7 коп/кВт*г. Тягар компенсації по зеленому тарифу було перенесено з тарифу споживача на державні генеруючі компанії "Енергоатом" та "Укргідроенерго".

"Зелений тариф" (ЗТ) в Україні встановлений Верховною радою за ініціативи **Андрія Ключова** – одного з найближчих соратників четвертого президента України **Віктора Януковича**.

Сам Ключов володів компанією Active Solar, яка оперувала сонячними станціями. В перші роки дії ЗТ вона мала до 90% від всієї встановленої потужності ВДЕ.

Зелений тариф – гарантована державою дотація на виробництво електроенергії, яка діє до 2030 року для всіх об'єктів ВДЕ, які будуть введені в експлуатацію до 1 січня 2020 року.

Обмеження 2020-м роком були введені відповідним законом про конкуренцію ВДЕ у квітні 2019 року.

Важливо, що держава взяла на себе зобов'язання викупати у ВДЕ електроенергію за зеленим тарифом, прив'язаним до євро, у повному обсязі до 2030 р.

Тобто, найбільші прибутки отримають компанії, які встигнуть ввести свої потужності до кінця 2019 року.

В Україні використовуються 5 основних видів ВДЕ:

Об'єкти, що виробляють електроенергію з енергії сонця (СЕС). ЗТ: 12,01 - 44,59 євроцентів/кВт*г, або 3,6 – 13,5 грн/кВт*г

Об'єкти, що виробляють електроенергію з енергії вітру (ВЕС). ЗТ: 4,52 - 11,31 євроцентів/кВт*г, або 1,5 – 3,5 грн/кВт*г

Об'єкти, що виробляють електроенергію з біомаси (Біомаса). ЗТ: 9,91 - 12,39 євроцентів/кВт*г, або 3 – 3,7 грн/кВт*г

Об'єкти, що виробляють електроенергію з біогазу (Біогаз). ЗТ: 9,91 - 12,39 євроцентів/кВт*г, або 3 – 3,7 грн/кВт*г

Мікро, міні та малі гідроелектростанції (МГЕС). ЗТ: 8,35 - 19,39 євроцентів/кВт*г, або 2,5 – 5,8 грн/кВт*г

Далі в статті представлені:

ТОП-10 найбільших виробників електроенергії за зеленим тарифом.

Табл. ТОП-50 власників ВДЕ за обсягом виробництва в першій половині 2019 року. (Пораховано на даних НКРЕКП).

https://biz.censor.net.ua/resonance/3146724/komu_nalejit_zelena_generatsya_ukrani

Інформація на цю тему – БизнесЦензор, 10.09.19 "НКРЭКУ установила "зелений" тариф для солнечной станции экс-владельцев ТРЦ "Караван".
https://biz.censor.net.ua/news/3147489/nkreku_ustanovila_zelenyyi_tarif_dlya_solnechnoyi_stantsii_eksvladeltssev_trts_karavan

Atominfo.Ru, 31.08.2019

Польша хочет найти партнёра по строительству АЭС, который вложит в него 49% капитала

Власти Польши ищут для реализации проекта строительства в республике первой АЭС такого партнёра, который вложит в него 49% капитала. Об этом заявил в пятницу в эфире польского радио представитель правительства Польши по вопросам стратегической энергетической инфраструктуры **Петр Наимский**.

По его словам, республика обсуждает будущее сотрудничество, в частности, с США. "Наш стратегический проект, предусматривающий создание в течение 20 лет шести ядерных реакторов для энергетики - это предмет наших переговоров с американской стороной", - сказал Наимский.

"Мы хотим такого партнёра, который будет участвовать в нашем проекте, вложит в него капитал на уровне 49% и заключит соглашение на 20 лет реализации инвестиции, а затем - на период функционирования этих электростанций".

"Мы об этом говорим с США. Но слишком рано говорить о результатах", - отметил представитель правительства Польши.

Урядовий портал, НТУ КПП, 02.09.2019

Відкрито магістерську програму підготовки «Фізичний захист та облік і контроль ядерних матеріалів» в Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

2 вересня 2019 року в НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» відбулася церемонія відкриття магістерської програми підготовки «Фізичний захист та облік і контроль ядерних матеріалів» на базі спеціальності «Атомна енергетика» та навчально-наукової лабораторії «Фізична ядерна безпека», ініційованої Міненерговугілля.

Участь у заході взяла заступник Міністра енергетики та вугільної промисловості **Юлія Підкоморна**, привітала з успішним стартом та вражаючими результатами виконаної роботи. «Сьогодні відбувається важлива подія, презентація результатів п'ятирічних спільних дій Міністерства енергетики та вугільної промисловості та Київського політехнічного інституту із започаткування магістерської програми підготовки «Фізичний захист та облік і контроль ядерних матеріалів. Нам вдалося об'єднати академічну освіту з практичними навичками, які можливо буде отримати в Навчальному центрі з фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів ім. Джорджа Кузмича», - зазначила Ю. Підкоморна.

Проект міжнародної технічної співпраці, ініційований Міненерговугілля з рамках Ініціативи Групи Семи «Глобальне партнерство проти розповсюдження зброї та матеріалів масового знищення», виступає яскравим прикладом успішної координації та співпраці з Канадою, Швецією, США та Міжнародним агентством з атомної енергії.

Юлія Підкоморна подякувала ректору КПІ **Згуровському Михайлу Захаровичу**, проректору КПІ **Сидоренку Сергію Івановичу**, декану теплоенергетичного факультету **Письменному Євгену Миколайовичу**, керівнику Навчального центру ім. Джорджа Кузмича **Гаврилюку Віктору Івановичу** та усім працівникам інституту, задіяним у цьому процесі, за підтримку та професіоналізм, а також Департаменту ядерної енергетики та атомно-промислового комплексу Міненерговугілля за докладені зусилля для реалізації проекту.

Сьогодні ж відбулась презентація освітньої магістерської програми в Україні «Фізичний захист, облік і контроль ядерних матеріалів», яку представив професор КПІ **Письменний Є.М.**

До навчального процесу залучені викладачі, які пройшли стажування в Техаському технічному університеті та Сандійській національній лабораторії США та взяли участь у навчальних курсах МАГАТЕ, Навчальному центрі з фізичного захисту, обліку та контролю ядерних матеріалів імені Джорджа Кузмича Інституту ядерних досліджень НАН України.

Нагадаємо, підготовка фахівців за спеціальністю «Фізичний захист, облік та контроль ядерних матеріалів» здійснювалась Севастопольським національним університетом ядерної енергії та промисловості (АР Крим), який внаслідок збройної агресії Російської Федерації на сьогодні недоступний для України...

<https://kpi.ua/node/17661>

Україна-Центр, 03.09.2019

Мы их сделали!

***Фрагменты интервью с Евгением Бахмачем,
главой наблюдательного совета НПО «Радий»***

Сергей Полулях

НПО «Радий» из Кропивницкого еще раз подтвердило свои лидерские позиции на мировом рынке систем защиты и управления АЭС, получив на свою разработку, платформу RadICS («Радикс»), от комиссии по ядерному регулированию США соответствующий сертификат US NRC. И это не просто получение очередного документа, а дорога, открывающая для наших специалистов путь на один из самых закрытых рынков мира – рынок ядерной энергетики.

Повна версія статті: <http://uc.kr.ua/2019/09/03/my-yh-sdelaly/>

Урядовий портал, Fin.Org.UA, 06.09.2019

**Україна підтримує міжнародну співпрацю
для забезпечення режиму фізичної ядерної безпеки**

З 4 по 5 вересня 2019 року у місті Одеса (Україна) відбулося четверте засідання Групи з обміну інформацією про технічну допомогу Україні в галузі радіаційної та фізично-ядерної безпеки в рамках ініціативи Групи Семи «Глобальне партнерство проти розповсюдження матеріалів та зброї масового знищення», організоване спільно Адміністрацією Державної прикордонної служби України та Міністерством енергетики та вугільної промисловості України.

У заході взяли участь близько шістдесят учасників з Великої Британії, Канади, Німеччини, Норвегії, США, України, Швеції, представники МАГАТЕ, НАТО, УНТЦ, Спільного офісу з підтримки в м. Києві Єврокомісії, UNICRI,

Центру з досліджень нерозповсюдження ім. Джеймса Мартіна.

Учасники засідання обговорили хід реалізації проектів та пропозиції з удосконалення взаємодії між українськими та іноземними партнерами.

Пріоритетні напрямки до співпраці визначені відповідно до Інтегрованого плану співпраці з фізичної ядерної безпеки України МАГАТЕ на 2019-2021 роки, а саме фізичний захист, реагування на події, пов'язані з фізичною ядерною безпекою, архітектура з виявлення радіоактивних матеріалів у незаконному обігу, кібербезпека, розвиток людських ресурсів та культура захищеності.

У ході засідання Міністерство презентувало результати міжнародної співпраці з країнами-донорами, зокрема, проект «Розробка Програми розвитку людських ресурсів України з фізичної ядерної безпеки».

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/ukrayina-pidtrimuye-mizhnarodnu-spivpracyu-dlya-zabezpechennya-rezhimu-fizichnoyi-yadernoyi-bezpeki>

ЕлектроВести, 07.09.2019

Китай доведёт мощности атомной энергетики до 58 ГВт к 2020 г

В КНР действуют 47 атомных электростанций, строятся ещё 11. 13-й пятилетний план (2016-2020) предусматривает увеличение установленной мощности атомной энергетики до 58 ГВт к 2020 году, ещё 30 ГВт к этому сроку будут разрабатываться.

Китай также экспортирует атомные электростанции, строя два реактора мощностью 1100 МВт в Карачи (Пакистан). Он также подписал соглашения с Аргентиной и Румынией.

В 2018 г. Китай импортировал в общей сложности 281 млн. т угля, причем на долю энергетического угля пришлось более 70% от общего объема импорта.

Ранее сообщалось, что Китай рассматривает возможность строительства до 30 ядерных реакторов по всему миру в течение следующего десятилетия в рамках своей инициативы «Один пояс, один путь». Ядерные проекты в рамках Инициативы могут привести к тому, что к 2030 году китайские компании могут заработать до 1 000 млрд. юаней (145,5 млрд. Долларов США).

https://elektrovesti.net/67419_kitay-dovedet-moshchnosti-atomnoy-energetiki-do-58-gvt-k-2020-g

Енергореформа, 10.09.2019

Переход Германии на ВИЭ не помог снизить выбросы углерода, но увеличил стоимость энергии – EDF

Переход Германии на использование возобновляемых источников энергии (ВИЭ) не помог снизить выбросы углерода в атмосферу, но увеличил стоимость энергии для потребителей, заявила старший исполнительный вице-президент Electricite de France **Мариэнн Легно (Marianne Laigneau)** в ходе Мирового энергетического конгресса.

"Если мы посмотрим на процесс перехода от использования одних видов энергии к другим в Германии, что стало решительными политическими мерами, уровень выбросов CO2 сейчас такой же, какой был в 90-х годах. Тем не менее, огромная сумма затрат возложена на жителей и налогоплательщиков, потому что были инвестированы огромные суммы в возобновляемые источники энергии. И когда нет солнца или ветра, нужна базовая нагрузка. Что является базовой нагрузкой в Германии? Это бурый уголь", - сказала она.

"Цены (на энергию в Германии) для промышленных потребителей на 30% выше, чем во Франции. Давайте оперировать фактами и цифрами, а не идеологией! Поэтому (нужно применять для снижения выбросов - ИФ) ряд решений. Это не одна технология. Это комплекс решений, которые должны быть применены индивидуально к каждой стране", - резюмировала топ-менеджер французской компании.

<http://reform.energy/news/perekhod-germanii-na-vie-ne-pomog-snizit-vybrosy-ugleroda-no-uvelichil-stoimost-energii-edf-12447>

ЗАЕС, БизнесЦензор, 11.09.2019

ЗАЕС: МАГАТЕ розробляє документ стосовно кібербезпеки на АЕС

МАГАТЕ розробляє єдиний стандарт для всіх АЕС світу з набором інструментів. Документ стане інструкцією для тренувань з кібербезпеки в атомній енергетиці.

Зустріч провідних програмістів-атомників, що розробляють проект документа, відбулась у Відні (Австрія). Від України участь в роботі брав провідний інженер-програміст цеху теплової автоматики та вимірювань ВП ЗАЕС **Станіслав Стеблюк**.

На енергоблоках йде заміна обладнання з використанням сучасних комп'ютерно-інтегрованих систем управління. І якщо тренування і навчання з ядерної, пожежної, радіаційної безпеки в атомній енергетиці України проходять постійно, то з кібербезпеки їх наразі немає.

Поки що тільки США, Канада, Словенія і Аргентина проводять національні міжгалузеві навчання з кібербезпеки.

«Країни-учасниці пропонують різні підходи для організації тренувань з комп'ютерної безпеки. Зараз модернізується велика кількість комп'ютерних систем і кібербезпеці приділяється все більша увага. Нам потрібно розуміти, які існують ризики, і бути до них готовими», - розповів Станіслав Стеблюк.

Це вже друга зустріч фахівців з кібербезпеки.

<https://www.npp.zp.ua/uk/node/1544>

Atomic-Energy.Ru, 12.09.2019

АЭС в Узбекистане станет одной из немногих в мире, которая полностью избавлена от 14 неблагоприятных факторов МАГАТЭ

Атомная электростанция (АЭС) в Узбекистане будет полностью избавлена от 14 так называемых неблагоприятных факторов Международного агентства по атомной энергии (МАГАТЭ), сообщает корреспондент Podrobno.uz.

"У МАГАТЭ перечислены 15 неблагоприятных факторов, при наличии которых строительство АЭС под вопросом. Так вот наша нынешняя площадка, а это очень редко встречается в мире, – полностью свободна от 14 из них. 15-й фактор – подземные воды на расстоянии 6-12 метров от поверхности, легко решаются инженерным способом. Мы уже выдали отчет из 18 томов по 250 страниц в каждом. По каждому из строжайших требований МАГАТЭ даны 1000 аргументов", – рассказал гендиректор OzGashkLITI Юлдаш Магруппов.

На данный момент специалисты российского предприятия "Атомстройэкспорт" и OzGashkLITI проводят геофизические и сейсмологические

работы на этой территории. Результаты изысканий будут изучены, на их основе продолжится разработка технического проекта атомной электростанции.

Уже начаты работы по разработке Программы проведения инженерных изысканий под технический проект, а также мобилизация персонала и техники.

...контракт на строительство АЭС планируется заключить до конца этого года. При этом само строительство начнется в 2022 году. Финансироваться проект будет за счет собственных средств Узбекистана и государственного кредита РФ.

АЭС будет состоять из двух энергоблоков ВВЭР-1200 поколения "3+" мощностью 1200 МВт каждый. После ее ввода Узбекистан сможет снизить выбросы углекислого газа в атмосферу до 14 миллионов тонн и оксидов азота на 36 тысяч тонн.

Наші гроші, 13.09.2019

«Westinghouse» за півмільйона доларів

навчить вісьмох «енергоатомників» ремонтувати своє паливо

ВП «Атомремонтсервіс» ДП «НАЕК «Енергоатом» 9 вересня уклав угоду з компанією «Westinghouse Electric Sweden AB» (Швеція) про послуги у сфері професійної підготовки на \$587 тис, або 14,73 млн грн. Про це повідомляється у системі «Прозорро».

До грудня 2020 року шведи проведуть навчання восьми працівників «Атомремонтсервісу» з освоєння технології ремонту тепловидільних збірок ТВЗ-W/WR за допомогою стенду інспекції та ремонту палива. Перший етап за \$416 тис включає десять днів аудиторних і практичних занять на майданчику «Атомремонтсервісу», а другий етап за \$117 тис – п'ять днів практичних занять на енергоблоці АЕС. Гарантійний період становить півроку.

Закупівлю провели за переговорною конкуренцією через відсутність конкуренції.

Виконавець «Westinghouse Electric Sweden AB» є шведською філією американської компанії «Westinghouse Electric Company». Нагадаємо, у 2017 році «Westinghouse» збанкрутіла, а в 2018 році «Toshiba» продала її за \$4,6 млрд холдингу «Brookfield».

<http://nashigroshi.org/2019/09/13/westinghouse-za-pivmil-yona-dolariv-navchyt-vis-mokh-enerhoatomnykiv-remontuvaty-svoie-palyvo/>

Підготовлено ГО «Науково-технічна
спілка енергетиків та електротехніків
України»

Віцепрезидент,
Голова Виконкому НТСЕУ

О. Дупак

Адреса: 01001, Київ, аб.скр.142
01601, Хрещатик, 34, каб. 620
Телефакс (044) 278-43-07
ntseu@mev.gov.ua
<http://www.ntseu.net.ua>